

*Nebývá lehkou člověku v době
podzimní rovnodennosti,
když vidí,
jak pták a jablko se chystají
k odletu ze zahrad,
když cítí, jak dobré se krátí
a zlé natahuje,
když projde poloprázdnou komorou
a neví,
zdali se při skrovných zásobách dočká
zimního slunovratu
a jara...*

Josef Suchý

Vážení spoluobčané,

Je za námi další volební období, další etapa v životě naší obce.

Před čtyřmi roky jste si zvolili své zastupitele, kteří z Vašeho pověření řídili obec, rozhodovali o dění a životě v ní a také o jejím rozvoji.

Vámi vybraní zástupci pracovali jako dobře fungující tým, což je dle mého názoru základ úspěchu a nijak tím nebyl a není omezen prostor pro vlastní názor.

Myslím si, že tento tým udělal v tomto volebním období opravdu velký kus práce, který je nezpochybnitelný a možná bude doceněn až v budoucnu. Nemám na mysli jen největší stavbu Budišova – kanalizaci, ale i další stavby, projekty i kulturní akce. A přesto, že to vždycky nebylo snadné a docházelo ke komplikacím a problémům, patří velké poděkování především Vám – spoluobčanům za toleranci a pochopení, bez kterého by se asi nepodařilo vše uskutečnit a dokončit.

Ano, mohou se najít věci, které šlo snad dělat lépe. Pokud jsou tyto cíle finančně i organizačně reálné, určitě budou podnětem pro sebereflexi a podnětem pro zlepšení v budoucnu.

Věřím, že občané po celé volební období sledovali aktivity svých zastupitelů a sami dovedou ohodnotit jejich práci a uvážlivě si vybrat pro další volební období.

Na závěr mi dovolu poděkovat zastupitelům za jejich práci v již minulém volebním období a ještě jednou Vám spoluobčanům za toleranci, pochopení a spolupráci. A stejně jako před čtyřmi lety chci prohlásit – bylo mi ctí být starostou naší obce.

Petr Piňos, starosta Budišova

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 24 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 10. 6. 2014

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů.

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu p. Sedláčka a Ing. Mana,
 - schvaluje program zasedání zastupitelstva,
 - bere na vědomí zápisy z jednání rady městyse č. 62–67,
 - schvaluje záměr prodeje podílu pozemku p. č. 3444/2 v k. ú. Hodov a pověřuje pracovní skupinu ve složení p. Kašpar, p. Matoušek, Mgr. Smrček, Ing. Dokulil prověřením situace v územním plánu obce Hodov,
 - schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 304/21 o výměře 915 m² v k. ú. Budišov a části pozemku p. č. 304/1,
 - pověřuje pracovní skupinu ve složení p. Kašpar, p. Doležal, Ing. Man, Ing. Dokulil prověřením situace u bytovek, s občany projednat majetkové vztahy a věcná břemena údržby,
 - schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 4628/1 o výměře 40 m² v k. ú. Budišov,
 - schvaluje prodej pozemku p. č. 171/30 o výměře 146 m² v k. ú. Budišov za cenu 20 Kč/m²,
 - schvaluje prodej pozemku p. č. 4577/4 o výměře 54 m² v k. ú. Budišov za cenu 120 Kč/m²,
 - schvaluje prodej dílu a pozemku p. č. 3098 o výměře 229 m² a části pozemku p. č. 3099/1 o výměře 51 m² v k. ú. Budišov za cenu 20 Kč/m²,
 - schvaluje prodej části pozemku p. č. 3099/1 o výměře 286 m² v k. ú. Budišov za cenu 20 Kč/m²,
 - schvaluje zadat zhotovení geometrických plánů k žádostem o koupi pozemku,
 - schvaluje Závěrečný účet za rok 2013 a Zprávu o přezkoumání hospodaření městyse za rok 2013 bez výhrad,
 - schvaluje Účetní závěrku ke dni 31. 12. 2013,
 - schvaluje rozpočtové úpravy č. 2,3,4/2014,
 - schvalují od 1. 7. 2014 výši stočného 65 Kč/m³ včetně DPH na osobu a měsíc.
- Zastupitelstvo městyse, jako jediný vlastník Technických služeb Budišov, s. r. o., pověřuje starostu pověřit jednatele Technických služeb Budišov vyhlásit stočné pro rok 2014 ve výši 65 Kč/m³ včetně DPH na osobu a měsíc. Výše stočného byla stanovena na základě kalkulace Komise pro životní prostředí Městyse Budišov ve složení Ing. Boček, p. Doležal, Mgr. Smrček.
- Zastupitelstvo městyse Budišov, jako jediný vlastník Technických služeb, s. r. o., bere na vědomí nabídku Československé obchodní banky a.s., jediného uchazeče výběrového řízení „Budišov, kanalizace a ČOV – refinancování bankovního úvěru“, evidenční číslo veřejné zakázky 485616.

Zastupitelstvo městyse Budišov, jako jediný vlastník Technických služeb, s. r. o., pověřuje starostu a jednatele Technických služeb Budišov jednat s Československou obchodní bankou, jediným uchazečem výběrového řízení, „Budišov, kanalizace a ČOV – refinancování bankovního úvěru“, evidenční číslo veřejné zakázky 485616, o podmínkách úvěrové smlouvy.

Konečné znění smlouvy bude projednáno na příštím zasedání zastupitelstva.

Zastupitelstvo městyse Budišov, jako jediný vlastník Technických služeb Budišov s.r.o., pověřuje starostu a jednatele Technických služeb Budišov k jednání o převěrování a následném ukončení smlouvy s Českou spořitelnou a.s.

Zastupitelstvo městyse:

- schvaluje podmínky Smlouvy č. 13148226 o poskytnutí podpory ze SFŽP ČR na akci „Regenerace zeleně městyse Budišov“ a pověřuje starostu podpisem,
- schvaluje změny zakladatelské listiny společnosti Technické služby Budišov, s. r. o., IČ: 25558366, se sídlem Budišov 360, PSČ 675 03, v souladu se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, včetně přiloženého úplného znění zakladatelské listiny společnosti,
- schvaluje podrobení se společnosti Technické služby Budišov s.r.o. zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, jako celku,
- zároveň pověřuje starostu městyse podpisem rozhodnutí Městysu Budišov jako jediného společníka společnosti Technické služby Budišov, s. r. o. ve formě notářského zápisu dle § 12 zákona č. 90/212 Sb., o obchodních korporacích,
- souhlasí s náklady do 300 000 Kč na nové obrubníky pokládané při akci Průtah Budišovem
- upozorňuje důrazně, že sítě pro Multifunkční síť uložené v zemi v obci Budišov nemusí být funkční. Zastupitelstvo žádá o kalibraci tohoto vedení,
- upozorňuje na to, že v letošním roce budou dokončené povrchy silnic a nebude možné později tyto povrchy narušit. Zastupitelstvo navrhuje položit pátevní síť při akci Průtah Budišova.

Petr Piňos starosta, Ing. Ladislav Dokulil místostarosta

Usnesení č. 25 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 13. 08. 2014

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů.

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu p. Matouška a p. Zezulovou,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 5, 6/2014,
- jako jediného vlastníka Technických služeb Budišov, s. r. o., schvaluje ukončení úvěrové smlouvy č. 1802/10 LCD s Českou spořitelnou, a.s.,
- jako jediného vlastníka Technických služeb Budišov, s. r. o., schvaluje podmínky převěřovací smlouvy č. 0585/14/5638 s ČSOB, a. s. a dohodu o vyplňovacím právu

směněčném č. 0586/14/5638 a pověřuje starostu a jednatele Technických služeb Budišov, s. r. o. podpisem těchto smluv,

- revokuje své rozhodnutí ze dne 26. 11. 2013, zápis č. 21,
- souhlasí s prodejem STL plynovodu v majetku Sdružení plynofikace Budišovsko a schvaluje navržené finanční dělení pro jednotlivé členské obce. Městys Budišov obdrží částku 4 200 000 Kč. Získané prostředky budou použity k dofinancování stanovené spoluúčasti stavby kanalizace a ČOV Budišov,
- pověřuje starostu podpisem smlouvy s firmou VIA ALTA, a. s.

Petr Piňos starosta, Ing. Ladislav Dokulil místostarosta

Činnost zastupitelstva 2010–2014

Ekonomika a právo

Celé volební období hospodaří městys Budišov s vyrovnaným rozpočtem. Úpravy rozpočtu, kromě nepředvídatelných výdajů či příjmů, směřují zejména na začlenění získaných nově vypsanych grantů a vytvoření úspor rozpočtu městyse. Pravidelné kontroly hospodaření městyse Budišov s majetkem neshledaly závady. V roce 2011 Česká inspekce životního prostředí provedla kontrolu hospodaření v lesích městyse Budišov, v závěru hodnocení vyjádřila spokojenost s plněním závazných ukazatelů hospodaření.

Městys získal granty na tyto akce:

2011

zpevnění přístupové cesty na hřbitov – POV kraje

2012

konzervace a zajištění stropu a krovu zámecké kaple – min. kultury

oprava chodníků v Budišově – Kraj Vysočina

realizace obnovy kulturní památky Budišov, zámek – obnova zámecké kaple – Kraj Vysočina,

2013

Budišov – kanalizace a ČOV – DSO vodovody a kanalizace

lesní hospodářský plán – neinvestiční příspěvek

2014

Návrh územního plánu Budišov – kraj Vysočina

Regenerace zeleně městyse Budišov – ERDF, SFŽP.

Zástupci městyse připravili podklady pro další projekty a žádosti byly akceptovány. Jedná se o tyto projekty:

Regenerace zeleně městyse Budišov – II. etapa

Snížení energetické náročnosti objektu ZŠ Budišov (zateplení a výměna oken).

Zastupitelstvo schválilo vstup městyse Budišov do místní akční skupiny Oslavka, o. p. s. pro snadnější získávání dotací.

Úvěru využíval městys prakticky jen pro finanční spoluúčast výstavby kanalizace, protože tak velkou stavbu nebylo možné dofinancovat jen z rozpočtu městyse. Zastupitelé

se však jednáním s finančními ústavy snažili zajistit co nejvýhodnější podmínky úvěrových smluv.

V rámci finančních možností městyse zastupitelé zařizují výkup pozemků v užívání městyse a nabízejí k prodeji pozemky městyse v užívání soukromých osob, aby se snížilo množství nesouladů užívání pozemků s jejich vlastnictvím. Byl zpracován přehled těchto nesrovnalostí v rozsahu vlastnictví a užívání nemovitostí městysem Budišov, podle kterého se bude moci nemovitý majetek postupně řešit. Tento úkol přetrvává do dalších volebních období.

Městys Budišov pořídil Automatizovaný systém právních informací pro zobrazení aktuálního znění právních předpisů, který je pravidelně aktualizován. Pracovníci úřadu městyse se zúčastňují školení o právních předpisech potřebných pro činnost úřadu i vzdělávacích kurzů pro zkvalitnění práce na úřadě. V nutných případech, zejména v souvislosti s novým občanským zákoníkem, využívají zástupci městyse odborných právních služeb. Odborných právních služeb městys využívá pouze ve složitých právních případech, kde by neobdobným postupem nebo nepřesnou právní formulací hrozila škoda podstatně větší, než činí náklady na odborné právní služby.

Radní městyse, coby správci obecního majetku, kontrolují placení nájmu v obecních bytech i nebytových prostorách a dlouhodobé nedostatky řeší s nájemci. Důslednou kontrolou zajišťují příjem městyse z nájmu. V nejnnutnějších případech došlo, za odborné právní pomoci, k vystěhování dlouhodobě neplaticích nájemníků. Náklady na právní pomoc, soudní poplatky a náklady na vystěhování budou vymáhány po takto vystěhovaných nájemnících.

Výstavba a podklady pro výstavbu

Pracovníci městyse a zastupitelé využívají mapové podklady na serverech Českého úřadu zeměměřického a katastrálního a jiných organizací (Geoprohlížeč, ortofotomapy, základní mapy, nahlížení do katastru, historické ortofotomapy, Geonames) pro zajišťování podkladů pro výstavbu a další činnost úřadu městyse. Vlastní mapový server městys zatím nepotřebuje zřídit, takže není nutné použít prostředky z rozpočtu.

V roce 2013 vyhotovovalo třebíčské katastrální pracoviště Katastrálního úřadu pro Vysočinu digitalizovanou mapu v katastrálním území Budišov, přičemž využilo pomoci zástupců městyse. Po zplnění této mapy dne 29. 8. 2013 se pracovníci i zastupitelé naučili používat tuto mapu přístupnou na internetových stránkách nahlížení do katastru, takže je již větší přehled o majetku městyse. Digitalizace katastru však přinesla i jisté problémy, které se zástupci městyse snaží pomáhat katastrálnímu pracovišti v Třebíči řešit.

V roce 2011 zastupitelstvo schvaluje a vydává změnu Územního plánu obce Budišov. V letech 2013 a 2014 pracuje na přípravě nového Územního plánu Budišov, který po schvalovacích řízeních bude připraven ke schválení na konci roku 2014. Na tuto činnost městys získal dotace z Kraje Vysočina. Při schvalování změny i nového územního plánu byly podle možností a v rámci schválení příslušnými úřady zejména respektovány i podpořeny záměry občanů v bytové výstavbě.

V roce 2011 proběhla oprava krovů v budišovském zámku a v rámci předprojektové přípravy byly fixovány malby stropu zámecké kaple, zajištěn strop a hlavní oltář proti

poškození. V roce 2012 proběhla konzervace a zajištění stropu a krovu nad kaplí, byla zhotovena nová fošnová podlaha a položena nová střešní krytina. Zástupci městyse zadali zpracování komplexního restaurátorského průzkumu pro další postup prací na kapli. Kroky městyse k zajištění této části zámku velmi kladně hodnotili i pracovníci Národního památkového ústavu v Telči.

Technické služby Budišov realizují úpravy asfaltových chodníků od bývalé pošty ke Kazdům a opravy dlažby chodníku od sv. Václava k žel. přejezdu včetně opravy studny. Od Kazdů k úřadu městyse a u žel. přejezdu pak s využitím krajských dotací vznikají nové chodníky se zámkovou dlažbou a zpevněna byla i přístupová cesta na hřbitov. Došlo k opravě místní komunikace u úřadu městyse a dílčím opravám dalších komunikací. Zastupitelé zadali zpracování projektové dokumentace k výstavbě chodníků od lihovaru k Rejdůvni a od křižovatky u Pavlasů k okraji Budišova směrem k Nárámči.

Dne 1. 10. 2010 byla slavnostně zahájena výstavba Kanalizace a ČOV Budišov, největšího stavebního projektu v dějinách Budišova. V květnu 2013 byla výstavba ukončena. Funkční kanalizační síť a čistírna odpadních vod je dobrou vizitkou každé moderní obce zajímající se o kvalitu života svých občanů a čistotu životního prostředí. Spolehlivě fungující čistírna odpadních vod je investicí do budoucnosti. Předčistěním splaškových vod zajistíme menší zatížení přírody v našem okolí a ovlivníme i kvalitu spodních vod. Spodní vody a půdu v Budišově nebudeme zatěžovat splaškovými vodami a tím zajistíme zdravější životní prostředí pro naše potomky.

Životní prostředí a zdravotnictví

Zastupitelé respektují výsledky referenda občanů o hlubinném úložišti jaderného odpadu na území městyse.

V letech 2011, 2012 a 2013 byl městys opět vyhodnocen jako nejlepší v třídění odpadů ve své kategorii ve svazku Skládky TKO. Provoz sběrného dvora nadále bezproblémově slouží občanům, kteří jej v hojné míře využívají. K usnadnění provozu přispělo také jednosměrné zprůjezdění skládky.

K šíření osvěty v oblasti ekologie přispěla i krajská cyklistická a vzdělávací akce Klimatour v červnu 2013, kterou v Budišově pomáhali zajistit zástupci městyse a někteří se i aktivně zúčastnili.

Městys získal ze Státního fondu životního prostředí a Evropského fondu regionálního rozvoje dotaci na regeneraci veřejné zeleně v Budišově. První část prací (výsadba stromů v části zámeckého parku, obnova zeleně na hřbitově, v parku u pomníku padlých a Pod Hrázkou i zeleň u komunikací) již proběhla a další etapy (zámecký park, přílehlé prostory a další místa v katastru městyse) budou následovat. Projekt na obnovu a úpravu zeleně v zámeckém parku je již připraven.

Zástupci městyse organizují odklizení spadlých větví a kmenů stromů v zámeckém parku i jinde v městysi, zajišťují preventivní prořezávku dřevin a údržbu hřbitova.

Proběhla oprava hráze rybníku Pívovárek.

Z prostředků rozpočtu městyse je realizován bezbariérový přístup do ordinací lékařů v poschodí zdravotního střediska. Na účel pomoci postiženým a méně pohyblivým

občanům nebylo možné získat dotaci. Výtah v budově střediska je od konce roku 2011 v provozu.

Technické služby Budišov zajišťují smlouvy s občany na připojení na novou splaškovou kanalizaci a kontrolovaly dodržování předpisů v případě zajišťování přípojek samotnými občany. Úpravy pozemků, chodníků a komunikací po výstavbě kanalizace zástupci městyse vždy kontrolovali a zajišťovali nápravu nedostatků.

Zimní údržba místních komunikací a chodníků probíhá vždy včas a v rámci možností v rozsahu celého majetku městyse. V porovnání s některými jinými obcemi, které měly termíny odklizení sněhu až 40 dní, bylo v Budišově uklizeno většinou ještě týž den.

Vodní plochy v majetku městyse jsou udržovány v řádném stavu.

Při živelných pohromách v Kundelově a Rejdůvni přispěly k odstraňování škod operativní zásahy starosty a zástupců městyse, ve spolupráci s budišovskými i mihoukovickými hasiči.

Byl pořízen nový hospodářský plán v lesích městyse a jeho plnění při kontrole pracovníci Ministerstva životního prostředí příznivě hodnotili.

Informatika

Mikroregion Horácko usiluje o vybudování multifunkční informační sítě na území mikroregionu s využitím dotací z evropských fondů. Zastupitelstvo schválilo připojení Budišova do této sítě.

Od srpna 2011 jsou v provozu nové internetové stránky městyse Budišov. Software pochází od firmy Galileo Corporation a umožňuje jednoduchou aktualizaci stránek, kterou se naučily používat všechny pracovnice úřadu městyse včetně elektronické úřední desky. Stránky se podle potřeby aktualizují a umožňují informovat občany o všem dění v městyse včetně výpisů z usnesení zastupitelstev, které se objevují i ve zpravodaji městyse, při respektování zákona na ochranu osobních údajů.

Od roku 2011 městys Budišov zasílá občanům zprávy úřadu městyse prostřednictvím elektronické pošty.

Budišovský zpravodaj vycházel nadále v celém volebním období s vysokou informační i kulturní úrovní. Objevila se v něm nová rubrika informací z městyse o činnosti rady a zastupitelstva.

Na úřadě městyse nechali zastupitelé umístit schránku na anonymní připomínky občanů k práci městyse.

Zastupitelé městyse se podle potřeby schází se zástupci zájmových organizací, podporují je v jejich práci a poskytují rady i pomoc zástupcům budišovské farnosti.

Kultura, školství a sport

Městys finančně i pomocí při akcích významně podporuje místní ochotnický divadelní soubor, Budišovské ženy a jejich příznivce, hasičské jednotky, chovatele, Junáka, TJ Sokol, myslivecké sdružení a další zájmové organizace v městyse.

Zástupci městyse pravidelně organizují setkání s budišovskými seniory vždy s kulturním programem. Setkání jsou seniory velmi příznivě hodnocena. V průběhu

volebního období došlo několikrát na vítání občánků na úřadě městyse a na velikost svého obvodu matrika v Budišově zajišťovala poměrně velké množství svateb.

Bylo obnoveno sousoší Sv. Rodiny, připravuje se možnost vyhotovení kopie k vystavení na původním místě a umístění originálu v zabezpečeném místě.

Představitelé městyse významně pomohli k rekonstrukci otočné plastiky na věži kostela. Městys přispívá na opravy ve farním kostele, například na opravu plastiky na věži kostela, opravu věžních hodin a další.

Na podnět čtenáře Budišovského zpravodaje starosta městyse získal pro Budišov restaurovanou hlavu T. G. Masaryka, jehož celá socha byla před lety zničena.

V březnu 2011 se konal 1. obecní ples s kulturním programem a následující léta se stal oblíbenou tradicí. Od roku 2011 probíhá zástupci městyse pořádaná akce „Budišovský zámek jinak“. Kulturní program zahrnuje mnoho akcí pro děti i dospělé. Tuto akci hodnotí regionální tisk jako jedinečnou a velmi zajímavou, takže je vytvořen předpoklad zájmu návštěvníků akce pro další ročníky.

Rada městyse pravidelně komunikuje s ředitelem základní školy pro zajištění bezproblémového provozu školy, k čemuž přispívají i členové rady školy. Městys poskytuje pomoc základní i mateřské škole při kulturních a sportovních akcích.

Proběhla výměna okapu a oprava fasády u školní jídelny, v mateřské škole částečná výměna oken, rekonstrukce vytápění a výměna vstupních dveří.

Nové vstupní dveře u mateřské školy

Významnou pomoc poskytuje městys i Sokolu Budišov (FC Budišov-Nárameč) při organizování sportovních akcí a je přitom sportovcům generálním partnerem. Budišovského rodáka, atleta Petra Svobodu, který se nikdy ke své rodné obci nezapomněl přihlásit, podpořil městys zejména v období, kdy se mu pro zranění nedařilo, a jistě tím přispěl i k jeho úspěšnému návratu na dráhu.

Doprava a hospodářství

Zástupci městyse zajišťují opravy a doplnění dopravního značení na místních komunikacích, u nepřehledných vjezdů na silnice zajistili umístění čtyř zrcadel pro lepší orientaci a větší bezpečnost řidičů při vjíždění na silnici.

Městys pomohl Správě železniční dopravní cesty opravit a vymalovat čekárnu na železniční zastávce Budišov u Třebíče. Dotacemi provozu autobusové dopravy zajišťuje kvalitní dopravní spojení, aby se občané městyse mohli dopravit do zaměstnání a škol.

Vedení městyse iniciovalo opravu silnice č. 390 ve správě KSÚS. Během rekonstrukce komunikace zajistilo úpravu schodišť a místní komunikace ke kostelu včetně umístění obrubníků u okraje vozovky, zejména pod žel. přejezdem. V dalším období zde bude možné vybudovat kvalitní chodníky a upravit zelené plochy.

Obrubníky u obnovované vozovky pod žel. přejezdem

V mezích zákona využívá městys pro své potřeby místních firem v oblasti služeb a řemesel a pomáhá jim při zajištění jejich provozu.

Po dokončení kanalizace a úprav silnice zbude jistě mnoho dalších podnětů pro práci zastupitelstva v dalším volebním období. Náměty jsou jistě uvedeny ve volebních programech jednotlivých stran.

Rada městyse Budišov

Činnost zastupitelů

Zaměstnavatel má kontrolovat své zaměstnance. Občané městyse Budišova mohou zkontrolovat činnost svých zaměstnanců (zastupitelů) podle toho, co v městysi zařídili, jednak co mohou sami zaznamenat, nebo ve výše uvedeném přehledu. Podíl jednotlivých členů zastupitelstva na takové činnosti zkontrolovat příliš nemohou, ale v následujícím přehledu je možné zjistit, jak se svou účastí podíleli na rozhodování zastupitelstva. Dodejme jen, že do uzávěrky proběhlo 25 jednání Zastupitelstva městyse Budišov (tj. více než 6 ročně).

zastupitel	funkce	omluvená neúčast
Ing. Ladislav Dokulil	místostarosta	0
Petr Piňos	starosta	1
Hana Klímová	zastupitelka	1
Ing. Milan Boček	radní	2
Miroslav Kubín	zastupitel	2
Mgr. Zdeněk Smrček	zastupitel	2
Rudolf Matoušek	místostarosta	3
Zdeněk Sedláček	radní	4
Helena Zezulová	zastupitelka	5
Milan Doležal	zastupitel	5
RNDr. Zdeněk Machát	zastupitel	7
Ing. Jiří Man	zastupitel	7
Ing. Jana Švaříčková	zastupitelka	8
David Kašpar	zastupitel	8
Antonín Večeřa	zastupitel	11

Kapitán Tommasi v těžké situaci říká: Závidím vám vaši víru. - Don Matteo odpoví: Víru nejde závidět. Patří všem. Stačí ji přijmout.

(ze seriálu Don Matteo, v hlavní roli Terence Hill)

Leč moudrá píseň praví, že hloubkou nejhlubší je slitování, že je v něm celá síla země, jako včely v květu v chladném létě.

Vít Obrtel

INFORMACE Z MĚSTYSE

Příprava setkání

Městys Budišov připravuje na listopad 2014 tradiční setkání seniorů v kulturním sále.

Aktivity K-centra ve vašem městysi

Pro ty, kteří nevědí, co je K-centrum, je třeba zmínit alespoň základní informace. Jedná se o zařízení sociálních služeb, které poskytuje své služby uživatelům drog ve všech fázích drogové kariéry, tj. od experimentátorů až po aktivní uživatele drog, v hlubokém sociálním propadu, ale také partnerům, rodině a osobám uživatelům drog blízkým. Ze širokého spektra poskytovaných služeb je nutné zmínit především poradenské služby, které nabízíme jak klientům, kteří se rozhodnou abstinovat nebo se např. vracejí z léčby a vyžadují podporu při zařazování do běžného života, tak i rodinným příslušníkům, kteří se s drogou potýkají u svých dětí. K-centrum Noe nabízí svým uživatelům také více jak patnáctiletou zkušenost se závislostmi, certifikát odborné způsobilosti, který je nezbytný pro poskytování služeb, individuální přístup a anonymní a bezpečné prostředí.

Problematika užívání drog postihuje nejen velká města, ale i menší městečka či dokonce malé obce. K-centrum Noe sídlí v Třebíči, za svými klienty však do ostatních lokalit přijíždí a poskytuje jim tzv. Harm reduction služby. Jedná se o výměnný program injekčních stříkaček, poskytování zdravotnického materiálu, potřebného k bezpečné aplikaci, zdravotní informace a testování na infekční choroby HIV, žloutenky typu B a C. Cílem poskytování těchto služeb je omezování sociálních a zdravotních dopadů u samotných uživatelů drog, rodin uživatelů drog, ale také široké veřejnosti. Pokud nás jako aktivní uživatel drog nebo bezradný rodič chcete kontaktovat, můžete také na anonymní online poradně, přístupné na www.kcentrumnoe.cz. Zde naleznete také informace o poskytovaných službách, včetně kontaktů.

Oblastní charita Třebíč - K-centrum Noe

ZPRÁVY

Ostatky členů rodu zakladatelů Tasova důstojně uloženy

V sobotu 24. 5. byla v tasovském farním kostele sloužena zádušní mše svatá za dva příslušníky rodu pánů z Tasova. Jejich hroby byly nalezeny při závěrečné etapě archeologického průzkumu okolí fary, na její východní straně, v místě bývalé pohřební kaple svatého Jiří, která byla zbudována ve 14. století pro jejich pohřbení. Při přestavbě bývalého kostela na faru byla kaple zbořena a její základy, včetně obou hrobů, byly částečně překryty pozdější přístavbou. O pohřební kapli a také o tom, že kostel nebyl zasvěcen svatému Jiří, jak se až dosud soudilo, ale svatému Petrovi, a že svatému Jiří byla zasvěcena pohřební kaple, jsme se dozvěděli v teprve nedávno nalezeném dokumentu z 16. století.

Pohřební mši celebroval, tedy sloužil, ale i kázal generální vikář brněnského biskupství Mons. Jiří Mikulášek. Při obřadu byly kosterní pozůstatky vystaveny v otevřených rakvích. V kostele byl také umístěn i panel s erbem pánů z Tasova, na kterém byly podobizny obou pánů, vyobrazené na základě antropologických rekonstrukcí provedených podle jejich lebek. Jejich podobu, věk i zdravotní stav známe, bohužel neznáme jejich jména.

Po bohoslužbě provázené zpěvem latinského chorálu byly ostatky obou členů rodu zakladatelů Tasova přeneseny a opětně uloženy do místa jejich původního pohřbení. Do jedné z rakví byla uložena kovová schránka s podpisy účastníků obřadu, spolu s nálezovou zprávou a současnými mincemi, pro ty, kdo v budoucnu mohou ostatky z nějakého důvodu vyzvednout. Prostor, do kterého byly rakve uloženy, byl později zazděn.

Mezi řadou významných hostů byli i zástupci šlechty, rytířských řádů, historiků, archeologů či sdělovacích prostředků. Jmenovitě byl přítomen kníže Karel Paar, potomek rodiny, které vděčíme za barokní přestavbu našeho farního kostela, hraběcí rodina Podstatských-Lichtensteinů z Velkého Meziříčí, nebo archeolog PhDr. Ludvík Belcredi, potomek stejnojmenného hraběcího rodu.

V 16 hodin navazoval na smuteční obřady pořad v tasovské sokolovně, sestávající z koncertu Brněnského kontrabasového orchestru a přednášek o závěrečném archeologickém a antropologickém výzkumu a stavebně historickém průzkumu tasovské fary.

R. D. Mgr. Pavel Kryl

(Text, jenž je součástí tasovského Zpravodaje 18/2014, přetiskujeme se souhlasem redakce zpravodaje a autora.)

Chovatelé vystavovali v rámci 50. výročí od svého založení

Okresní soutěžní výstavu mladých králíků a místní výstavu drůbeže a holubů o „Putovní pohár Městyse Budišova“, pořádané 16. a 17. srpna v areálu Základní organizace chovatelů Budišov navštívilo téměř čtyři sta dospělých. Čtyřicet dva vystavovatelů vystavilo 185 králíků, 80 holubů a 80 kusů vodní a hrabavé drůbeže.

Expozice okrasného ptactva se nehodnotí. Čtveřice posuzovatelů podle kvality vystavených zvířat určila součtem bodů následující pořadí.

V odbornosti králíků již po třetí zvítězil chovatel Pavel Buček z Ivančic, který putovní pohár získal již natrvalo. Druhé místo obsadil Josef Coufal z Třebíče, třetí Josef Kovařík ze Zákřan. V odbornosti drůbeže zvítězil Alois Sedlák z Budišova, druhé místo patří Ing. Zdeňku Sladkému z Ocmanic, třetí místo získal Bohumil Durda z Horního Újezda. V holubech zvítězil Miroslav Novotný ze Smrku, druhé místo patří Luďku Pokornému z Pavlic a třetí Ing. Zdeňku Sladkému.

Josef Dobrovolný

Aleje 2014

Letošní 13. ročník Alejí, jehož se vedle Čechů zúčastnili i zájemci z Německa, Polska, Holandska a Belgie, se konal 28. srpna ve znamení humoru, míčků, kuželů a hlavním lektorem byl německý žonglér, akrobat, tanečník a performer Gunter Klingler.

Vše se vzájemně propojovalo, ať už to byl humor vyvolaný pohybem beze slov, popř. u cizinců slova doprovázel výborný a vtipný překlad Adély Kratochvílové, jedné z organizátorek mezinárodní žonglérské a divadelní dílny Aleje 2014. Ta se svojí kolegyní Dášou Trávníkovou při vzájemném proplétání vyvolávala salvy smíchu na jedné straně a zároveň úžas nad artistickými výkony obou protagonistek. Působivé bylo vystoupení polské žonglérky s německým kolegou, kteří stáli, odděleni drátěným plotem, s tyčemi v rukou proti sobě a jejich otáčení se snažili zkoordinovat pohyby. Působivost scény byla umocněna ohni na konci tyče německého žongléra. V závěru se oba partneři postavili proti sobě s dotýkajícími se dlaněmi, jakoby byl odstraněn plot mezi nimi.

Cítný chlad vyřešil jeden z účastníků zvednutím diváků ze sedadel, rozpohyboval je a vzájemné objetí dalo alespoň na chvíli zapomenout na zimu, která se zvedala z nedalekých rybníků a přišla si sednout mezi diváky.

V průběhu let se Aleje zařadily se mezi tradiční akce konce budišovského léta a dalo by se říci, že Aleje a Budišov jedno jsou. Přáním účastníků mezinárodní dílny i diváků je, aby tomu tak bylo i v budoucnu.

Karel Pavlíček

Budišovský zámek potřetí jinak

Akce vedení a pracovníků městyse s názvem Budišovský zámek jinak letos zakončovala prázdniny v sobotu 30. srpna.

Minulé ročníky ohrožoval déšť, nultý ročník se pro liják vůbec nekonal, dva další déšť silně ohrožoval, ale letos starosta městyse Petr Piňos zahajoval akci po 15. hodině za příjemného počasí. Promluva byla dle slibu na internetu opravdu krátká.

Poté nastoupila skupina J. P. Express v počtu dvou členů, ale hudbu zvládli dobře.

Po 16. hodině děti z budišovské základní školy pod vedením paní učitelky Mgr. Vladimíry Staré zazpívaly mikroregionu Horácko (i ostatním hostům) Horácké písně.

Horácké písně

z Panda baru

Řečiště na nádvoří – zámek opravdu jinak

V zámecké zahradě probíhal program pro děti (i dospělé), včetně lukostřelby, chůd a dalších disciplín. U zahradního domku předvedli své řemeslo umělci kováři a něco si mohli sami zkusit i přihlížející. Ti, co to nezvládli, si mohli koupit hotová dílka. V zahradním domku si všichni mohli prohlédnout výstavu obrazů a dalších artefaktů Michala Kalendy s názvem TAK TO VIDÍM JÁ.

Na nádvoří zámku bylo možno kromě piva, lihovin a nealkoholických nápojů zakoupit i klobásu nebo budišovskými myslivci nabízený srnčí guláš. V Panda baru měli různé alkoholické i nealkoholické koktejly a zajímavá byla i kavárna Pohodička s palačinkami. Své výtvary předváděli i prodávali řemeslníci s keramikou, textiliemi, bižutérií, perníky a bylo možné si nechat cokoliv namalovat na obličej i tělo.

Po 18. hodině přišla na řadu módní přehlídka večerních a společenských šatů ze svatebního salonu INA Košíkov, po 19. hodině pak přišla na řadu coby zlatý hřeb večera přehlídka svatebních šatů z téhož salonu a uprostřed ní přišel na řadu déšť. Přece jen nás nevynechal, zprvu jen pár kapek, v průběhu přehlídky houstlo až na déšť a ke konci už pořádný liják. Účinkující však hrdinně vydrželi v dobré náladě až do konce, stejně jako vydrželo mnoho účastníků akce, přestože po nádvoří zámku tekla řeka, a po skončení deště si někteří ještě zatančili.

Takže nakonec přece jen spokojenost s vydařenou akcí.

Zbývá dodat, že na tradičním slavnostním osvětlení zámku se podílela firma Ing. Josef Klíma, s. r. o. Třebíč a hlavním sponzorem byla skupina ČEZ.

Ladislav Dokulil, foto autor, Stanislav Bačák a Karel Pavlíček

Z HISTORIE

Richard Baratta-Dragono a velkostatek Budišov za jeho správy

Richard Baratta-Dragono, narozen 7. března 1867 v Poltáru, okres Lučenec, Slovensko, studoval ve Vídni an Schotten – gymnasiu, pak na universitě práva, absolvoval všechny státní zkoušky, po kterých dosáhl doktorátu, sloužil v záloze u 6. dragounského pluku, načež vstoupil do služeb politické správy při dolnorakouském místodržitelství a okresního hejtmánství Oberhollabrunn po dobu dvou let, načež r. 1895 se oženil a věnoval se hospodaření na svém statku Budišov, který r. 1883 zdědil po svém strýci Norbertu baronu Baratta.

Hospodářské vědomosti získal si delším pobytem v praxi na velkostatech u Teplic a ve Francii (Aussaiuillers) a vzdělával se horlivě studiem hospodářské literatury, zvláště pak byli jeho učitelé jeho ředitelé Silvestr a Foitik, kteří oba byli všeobecně uznávaní za proslavence v oboru hospodářském.

Dne 30. 12. 1899 byl zvolen jako člen za ústavověrné velkostatky do mor. zemského sněmu, kterému přínáležel až do jeho rozpuštění. 1904 byl vyslán do zemského výboru, kde vedl zemědělský referát, při čemž postavil zemědělské školství na moderní základ.

Po vyrovnání 1905, v jehož výboru byl též činný, byla jeho strana zastoupena jen jedním členem místo dosavadních dvou, proto ustoupil 1906 ze zemského výboru a byl r. 1909 opět do tohoto povolán, kde setrval do července 1919, v těchto dvou obdobích vedl silniční – vodní a železniční referát.

Roku 1910 byl jmenován místopředsedou zemědělské rady moravské, kde setrval plná dvě léta, resignoval, když na zemském sněmu povstaly diference pro vybavení zemského výzkumného ústavu a jiné zemědělské požadavky. Po dobu války zprostředkoval mezi stranami zem. sněmu, který nezasedal, dohodu, dle které agráři připustili zvýšení domovní a činžovní daně, naproti tomu docílili pro zemědělské potřeby, zvláště pro zemský výzkumný ústav tři miliony, čímž tento dosáhl jisté základny, toto pak přisedící zem. výboru Sonntag energicky a velkoryse provedl.

Státním převratem vzdal se každé politiky a věnuje se výhradně vedení svých hospodářských podniků, o výsledcích sklizňových podává přiložená monografie z r. 1900 s doplňkem vysvětlení. Ovšem, od té doby nastaly rozmanité změny. Příkupem zaokrouhlujících parcel a dvora Valdíkov stoupla výměra majetku na 1 487 ha. V distriktu Nárámči byl zřízen nový lihovar a vystavena sýpka se strojním zařízením taktéž v Budišově provedena nadstavba sýpky a strojně nejmoderněji vybavena. Mláčící soupravy zvětšeny silnějšími typy, v tom 12 HP samochod Courier, který později byl nahrazen motorovým pluhem Praga 40 HP a ostatní inventář bohatě doplněn. Hospodářství samému dán nejintenzivnější chod se směrem osivovým, Budišov byl hlavní množitelkou stanicí setového žita Lochovova a bylo v průměru ročně 1 655 q do mnoha evropských zemí odesláno. Toto spojení trvalo až do války.

Po dobu válečnou a později musela intenzita hospodaření povoliti, neboť přede dveřmi stála pozemková reforma, provedená r. 1924. Tato ovšem provedla na majetkových a hospodářských poměrech důkladné proměny. Dvory Tasov, Zhoř, Heřmanice, Valdíkov a Topol byly celé Státním pozemkovým úřadem převzaty i se dvěma lihovary. Velké části zbývajících dvorů rozparcelovány, zvláště dvůr Oslava, kde bylo sídlo lesní správy, zmenšen až na 8 ha lesních pozemků. Též muselo býti doprodáno asi 100 ha lesa a 5 rybníků za dohledu Stát. poz. úřadu. Majetek pozemkový skládá se teď následovně:

237,40 ha	rolí
36,05 ha	luk
39,94 ha	pastvin
7,34 ha	zahrady a park
41 ha	rybníky
547,92 ha	lesy
3,94 ha	stavební plochy
<u>0,98 ha</u>	neprodejně plochy
914,57 ha	

Odvodnění pozemků od r. 1925 provedeno ve vlastní režii, nákladem 175 288 Kčs.

Polní hospodářství obhospodařuje se v základě postupem norfolkským¹, ovšem ne ztrnule, nýbrž více volně, avšak vždy se zřetelem na racionální postup plodin, hlavně, mimo uspokojení vlastní potřeby, pěstují se ušlechtilá osiva pšenice, ječmene a ovsa pro Družstvo v Německém Brodě² a žito pro Ústav ve Slapech, vše nyní ve zmenšeném měřítku. Hlavní pozornost jest však věnována množitelce stanicí bramborářské, za dozoru ředitele Ústavu pro zušlecht. zemědělců ve Slapech pana Figny, čímž jest dána mnoha zaměstnancům příležitost k práci a obživě, neboť se ročně prodává 12–18 vagonů bramborové sádky originální a jednou přesázené. Správu polního hospodářství, pokusné stanice a vlastního lihovaru s roční výrobou 560 hl vede správce Kašpar, který jest zde po 42 roků ustanoven, absolvoval tedy v předu zmíněnou školu za ředitele Silvestra a Fotika a po úmrtí posledních a pozemkové reformě pokračuje svědomitě ve vedení díla za obtížných poměrů. Mimo již uvedené plodiny pěstuje se zimní ječmen pro potřebu

¹ Jetel → ozim → okopanina → jař.

² Dnes Havlíčkův Brod.

lihovaru, dále hrách, jetelová semena, krmná řepa, kukuřice na zeleno a v posledních letech dějí se pokusy s lupinou cukrovou.

Dobytkářství jest omezeno na 50 chovných krav plemene mor. červenostrakatého a hřbíneckého ve dvoře Zámeckém, v ostatních dvorech jest dobytek mladý a žirný, vesměs vlastního chovu, mimo to zaveden chov mor. ušlecht. vepřů s 15 prasnicemi, za to zrušen věhlasný chov ovcí pro nedostatek pastvin a špatné výnosnosti. Stav dobytka koncem roku 1936 obnáší: 16 tažných koní, 18 tažných volů, 50 krav, 6 chovných býků (též pro obce), 54 mladých býčků, 36 jalovic, 13 mladých volků, 18 žirných volů, býků a jalovic, 15 prasnic, 1 kanec, 70 krmníků a 41 selat.

Zvláštní pozornost jest věnována rybníkářství. V roku 1935 započato s odchovem vlastní násady metodou Dubraviovou³, jako matečné ryby odchováni zde jedinci, pocházející z rybníkářství Moravec – Křižanov a Lnáře. Křížením docíleno kapra hladkého s rychlým vzrůstem, tak že během dvou let přichází již na trh jako ryba dvoukilová. Rybníky, oproti dřívější době, silněji se obsazují a odrostlá ryba jest přikrmována lupinou, následkem geologické povahy 41 ha rybníků docilují se kapři výborné jakosti. Výsledek posledních let je následující:

Prodáno = přírůstek				
Roku	Kapři konzumních a násadních (kg)	Kapřiho plůdku (kusů)	Štik a candátů (kg)	Limů (kg)
1910	6101			
1920	2712			
1925	4021			668
1926	3030	11535		571
1927	3663	7640	40	288
1928	6200			363
1929	3423			106
1930	4111	35000	90	143
1931	5132	21000	40	378
1932	4902		4	714
1933	8026	24900	7	734
1934	7147		69	744
1935	6699	2000	343	938
1936	5663		268	1076

Lesy, které do roku 1933 byly na dva revíry rozděleny, jsou již v jeden celek spojeny a jsou svěřeny lesnímu správci Filovi, k jehož ruce stojí 4 hajní, kteří pro roztroušenost menších parcel jsou nevyhnutelně potřební. Průměr tříd stáří dle elaborátu z roku 1933 obnáší:

- třída do 20 let 17 %
- třída od 21 do 40 let 26 %
- třída od 41 do 60 let 27 %
- třída od 61 do 80 let 30 %

³ Je nazvaná po Janu Dubraviovi, který ji praktikoval již v 16. století. Princip spočívá v přirozeném výtěru ryb v malých rybníčkách a po následném odlovení generačních ryb se loví rozplavaný plůdek. Je to velice spolehlivá metoda, kdy je možné k výtěru použít konkrétní vybrané kusy. Od jedné jikernačky je takto možné získat až okolo 300 tis. kusů váčkového plůdku.

Úředně povolena hlavní těžba na 2 463 m³, mezitěžba na 535 m³. Jelikož proti dřívější těžbě užitkového dříví se zvyšuje, nastává nedostatek paliva pro hospodářství a osobní potřebu, která se kryje příkupem palivového dříví a uhlí.

Honitba byla též zmenšena a omezuje se na okolí vlastních dvou honebních obvodů. Dřívější vysoký stav srnčí zvěře klesl skorem na nulu, ostatní zvěř jest držena v přiměřeném stavu, aby nebylo nadměrně polních škod. Odstřel lovné zvěře za rok 1936 obnášel 1 srnec, 712 zajíců, 162 bažantů, 691 koroptví, 2 sluky, 18 kachen a 2 tetřívky.

Dokument nalezl (z MZA, fond G 193, kar. č. 26), doslovně přepsal a poznámkami opatřil Mgr. Josef Voborný

Osud budišovského zámku po roce 1945

Na základě Benešových dekretů se stal v roce 1945 vlastníkem budišovského zámku stát. Rodina původních majitelů byla 18. května 1945, na příkaz okresního úřadu, dovezena do sběrného tábora v Třebíči, kde JUDr. Richard Baratta 12. března 1946 umírá ve věku 79 let. Jeho ostatky byly nedůstojně uloženy 16. března v rodinné hrobce na budišovském hřbitově. Ostatní členové rodiny skončili většinou v Rakousku.

Velkostatek byl v roce 1945 převzat místním národním výborem v Budišově. V březnu 1946 byla dokončena parcelace zemědělské půdy velkostatku. Hospodářské budovy byly přiděleny bývalým zaměstnancům (deputátníkům) a dvůr Holeje bývalému zaměstnanci lihovaru Matěji Bačákovi a domkaři z Mihoukovic Františku Kubišovi. Dne 10. března nabízel místní honební výbor honitbu místním zájemcům a 12. července 1947 byly lesy patřící velkostatku přiděleny do družstva, jež tvoří obec z okolí Budišova.

Samostatnou kapitolou byl mobiliář zámku. Jeho část byla, již v roce 1945, rozkradena ruskými vojáky, další skončila v rukou místních občanů. Dne 13. března 1946 byla ze zdejšího zámku odvezena nákladním autem zámecká knihovna do Třebíče a obrazy měly (údajně) skončit v jaroměřickém zámku, kde bylo sběrné místo i z ostatních zámků. K největší škodě došlo na nádvoří zámku, kde v ohni skončily cenné archivní materiály.

Vraťme se k samostatnému zámku. Ke dni 8. srpna 1945 požádal Památkový úřad o přidělení ochrany objektu. Tento nárok vyplýval z dekretu prezidenta republiky. Již téhož roku se hledala cesta jak rozsáhlé prostory budišovského zámku využít. Začala jednání o zřízení školy v zámeckých prostorách. I přes nesouhlas Památkového úřadu bylo umístění školy pro školní rok 1945/46 povoleno. Své zázemí zde našlo 6. tříd měšťanské školy. Jak se nakonec ukázalo, škola se stěhovala v roce 1951 do nově postavené budovy (naproti četnické stanici, později Lesní správě).

Od 1. ledna 1949 byly zákonem stanoveny sňatky na obecním úřadě a teprve potom, dle přání, se může konat sňatek církevní. Místnost pro úřední sňatky vznikla nejprve úpravou z kabinetu hasičského sboru a později k tomuto účelu byla upravena místnost na zámku. Dne 4. června 1949 byla na zámecké budově opravena část šindelové střechy, která byla 24. června požárem, záhy uhašeným, poškozena. V listopadu 1949 byla v zámku otevřena družstevní prádelna.

Během následujících pěti let docházelo k několika převodům na různé instituce. Podle výnosu Ministerstva zemědělství ze dne 2. listopadu 1945 byl zámek nejprve přidělen 14. ledna 1946 Národnímu pozemkovému fondu při Ministerstvu zemědělství v Praze.

Roku 1950 převzala zámek Národní kulturní komise, která jej 1. července 1950 přidělila Místnímu národnímu výboru v Budišově. Další jednání o využití zámku následovala.

V listopadu 1952 došlo k jednání s Krajským národním výborem a Velkoobchodem oděvního zboží Jihlava o pronájmu saly terreny k účelům skladu textilu. Toto rozhodnutí bylo prvním krokem k devastaci areálu. Vozy přijíždějící na nádvoří poškodily dekorativní vázy na balustrádách, sousoší sv. Rodiny před zámkem a v zámeckém parku se objevily skládky smetí. Vlivem nedostatečného větrání začalo docházet k odlupování a opadávání umělecky cenné malby v sale terreně, a to i přes to, že součástí dohody o pronájmu skladu byla podmínka brát maximální ohled na tuto kulturní památku. Těžké vozíky určené pro přemísťování skladovaného ničily původní parketovou podlahu v dalších sálech zámku, které byly využívány ke stejným účelům.

Ostatní volné prostory zámku začaly od roku 1952 sloužit jako bytové jednotky. V roce 1955 bylo v objektu 10 bytových jednotek a v roce 1965 se zde nachází 11 rodin. Po téměř šedesáti letech se Alois Dítě, jež na zámku bydlel, znovu vrátil do té doby:

V hlavní budově bydleli

Přízemí: Jan Hort (školník), Vlasta a Eduard Homolovi

Schodiště: Marie a Jaroslav Ondřejkovi

I.poschodí: krejčovské družstvo, později sklad textilu

I. poschodí, pavlač: Jakub Švihálek, Božena a Jaroslav Cypriánovi, Miluše a Josef Zezulovi, Olga a Jan Jochovi, Danuše a Miroslav Toufarovi, Marie a František Badínovi, Marie a Alois Dítětovi ml., Palátovi (lesník), Marie a Josef Rybníčkoví, Slámovi, Antonie a Mořic Schäferovi

II. poschodí: Bývalá školní kuchyně, potom plukovník František Horký, Alena a Karel Kluckých, Marie a Josef Horkých (domovník), Antonín Drbálek, Jana a Valdemar Drápelovi, Jindra a Pavel Boďovi, paní Bednářová, Alois a Františka Dítětovi st., Věra a Miloš Guthovi

Předzámčí: Marie a Vladimír Guthovi, Ladislav Syrový (z chaty u nádraží, nyní Piňosovi), Hedvika a Alois Lisých, Pavla a Josef Karasovi, Jana a Pavel Dítětovi, poštovní úřad, pan Polehla, Anna a Karel Nováčkoví, Rudolf a Drahomíra Blažkovi (zahradníci)

Průjezd: Otýlie a František Švihálkovi

I.poschodí: Drahomíra a Antonín Veselovi

V té době dochází k další devastaci interiérů. Díky neodborně provedené elektroinstalaci pro potřeby nájemníků dochází k narušení maleb v „paarovských“ pokojích, kaple sv. Anny byla používána jako sušárna prádla, což výrazně přispělo k desolátnímu stavu kaple v pozdějších letech. Na opravy jedinečné výzdoby zámku nebyl dostatek peněz, nájemné 15 000 Kč od textilního podniku a 19 000 Kč od nájemníků nepostačovalo.

Roku 1967 dochází k převodu zámku do správy Výzkumného ústavu vodohospodářského v Praze. Při předávání se zjistilo, že část hospodářských budov na nádvoří byla využívána jako školka a další jako traktorová stanice, vše bez řádného nájemního výměru.

V roce 1971 přišla nabídka Moravského zemského muzea v Brně o využití zámeckých prostor a od 8. února 1972 začalo jednání o umístění přírodovědných depozitářů v budišovském zámku. Ke konci roku 1972 byl převod uskutečněn.

V letech 1972–1976 dochází na budišovském zámku k rozsáhlým opravám. V roce 1973 byla dokončena nová elektroinstalace, v následujících letech dochází k výměně oken a ze tříčtvrtin oplocení celého areálu i se zámeckou zahradou. V roce 1978 čekaly salu terenu rozsáhlé opravy na obnově podlahy. Veškeré rozsáhlejší opravy byly dokončeny v roce 1986.

Dne 1. května 1991 se otevírají sbírky zoologického depozitáře pro veřejnost. Tento druhý největší zoologický depozitář v republice, který přivítá ročně kolem 5000 návštěvníků, se zařadil mezi světlejší stránky historie budišovského zámku.

Fotografie:

Archív Moravského zemského muzea Brno

Prameny:

Alena Pučálková Z historie městečka Budišova – diplomová práce, 1983

Vzpomínky Aloise Dítě

Budišovská kronika, František Zejda

Sestavil Karel Pavlíček

Vzpomínka na 15. březen 1939 dětskýmá očima

Je to k nevíře, že je to v tomto roce právě 75 roků, z nichž jsem ani jednu nezapomněla se ve výročí znovu vcítit do dění tehdejší doby a tehdejších dnů. Bylo mi tehdy 13 roků a bydleli jsme v Brně. Neměli jsme rádio, které tehdy bylo dosti vzácné, ale já jsem pozorně naslouchala všem řečem dospělých a četla noviny. V Brně žilo hodně Němců, ale to nikdo ani nevnímal. Naproti našeho domu byla německá chlapecká škola a kluci, kteří tam za plotem běhali po hřišti, nás docela samozřejmě zdravili a povídali si s námi.

Teprve až v roce 1937 se začaly objevovat na obchodech nápisy „Nakupujte v českém obchodě,“ a na německých totéž nabádání pro Němce. Do té doby jsem ani nevěděla, který obchod je český a který německý nebo židovský. Pak nastaly události, které veškeré starosti, které přinášela hospodářská krize, kdy učitelé, inženýři, řemeslníci, dělníci a další nezaměstnaní stáli na Cejlu frontu na polévku, odsunuly na okraj.

V Brně začaly nepokoje, někteří Němci začali provokativně nosit bílé pletené podkolenky a v létě osmatřicátého roku skoro každou sobotu a neděli v parku u divadla „Na Kolišti“ docházelo k pútkám. O tom jsem slyšela od dospělých. Říkali tomu demonstrace a já se ptala, co to je, protože jsem to slovo před tím nikdy neslyšela. Nepokoje vznikaly i jinde, a tak v září 1938 byla vyhlášena mobilizace. Zase takové neznámé slovo. Ještě dnes vidím ty mladé chlapce i otce rodin, jak odhodlaně až rozesmátě jdou. Každý držel v ruce černý dřevěný vojenský kufřík, a nikdo nebyl smutný. Ani ti, kteří je doprovázeli. Ženy, děti, přátelé, všichni byli rádi, že se konečně budeme bránit. Ze všech předměstí Brna mířily průvody k hlavnímu nádraží, odkud

odjížděli ke svým posádkám. Šli a zpívali: „Pojď s námi holka zlatá maširovat, ať taky něco užiješ, až budou zlaté hvězdy s nebe padat, tak mi z nich jednu přišiješ...“ Stály jsme s maminkou v davu žen a dětí na peroně nádraží a mávaly odjíždějícím, nyní už vojákům.

Jenže za pár dní byla podepsána Mnichovská dohoda, odevzdávalo se pohraničí i s vybudovanými obrannými pevnostmi, o kterých jsem i já slyšela, jak jsou nedobytné, a vojáci byli posláni domů. Asi po čtrnácti dnech se titíž mužové smutně vraceli. Mnozí z nich plakali a chlapi z domu, kde jsme bydleli, nadávali a kleli. Brzo nato vznikla veršovanka lidové tvořivosti: „Beneš měl plány, vzal oplány a opustil Lány“. Z odstoupeného pohraničí přišla do naší třídy tři nová děvčata. Jedna, jmenovala se Olga, byla posazena do lavice ke mně. Přišla ze Znojma. Její tatínek byl ruský legionář a ve Znojmě pracoval na finančním úřadě. Stala se z ní má nejlepší kamarádka. Druhé dvě byly sestry, až z Užhorodu, kterého se zmocnili Maďaři.

Ani nevím jak, přešly Vánoce, ve vzduchu bylo cítit jaro a kluci z německé školy mě už nezdravili. Chodily jsme s Olgou kolem plotu jejich školní zahrady, protože Olga k mé radosti bydlela na stejné ulici jako já, skoro naproti, a také si toho povšímla. Dospěli byli většinou zachmuřeni, ale my, děti, jsme si přece jenom tolik starostí nepřipouštěly. Chodily jsme do školy a těšily se, že jak bude tepleji, budeme už moci nosit podkolenky a ponožky a budeme chodit se svým skautským oddílem v neděli na výlety do okolí Brna.

Jednoho rána, a já si stále myslím, že to bylo pondělí, jsem se však rozzlobila. Na těch domech, kde bydlel nějaký Němec, visely prapory s hákovým křížem. Věděla jsem, že měli nějaký svátek a bylo jim povoleno vlajky vyvěsit, ale to už bylo před několika dny, a oni ne a ne tu jejich parádu sklidit. Šla jsem do školy a zastavila jsem se v obchodě, kde jsem si, měla-li jsem desetník, ráda kupovalo ledovou, miniaturní čokoládíčku, bylo jí tak čtvereční centimetr. Jenže, místo abych se těšila na pochoutku, našla jsem v krámě plačícího obchodníka s jeho ženou a ještě nějakými dalšími lidmi. Ti mi řekli, že rádio právě hlásilo, že nás Němci obsadili. Slovo okupace jsem tehdy také neznala. Rozplakala jsem se s nimi. Na ulici jsem si však slzy otřela, aby ti němečtí kluci neviděli moje slzy.

První hodinu jsme měli mít fyziku. Učil nás pan učitel Ambrož, o kterém jsem věděla, že pochází z Vídně u Velkého Meziříčí. Přišel stejně celý rozechvělý jako my, žačky. V ruce nesl svíčku. Postavil ji na stůl, zapálil, a řekl: „Povstaňte, děvčata, a slibte si, že nikdy nezapomenete na tento smutný den a také že nikdy nezapomenete, že jste Češky.“ Pak nás poslal domů.

Bez domluvy, zcela spontánně jsme vzaly útokem nedaleké papírnictví. Tam jsme si každá koupila malý, plechový špendlík, české vlajky, kterou jsme si připevnily na oděv. Byla jsem doma jen chvíli, když přišla i maminka. Pracovala ve městě a také dostala volno. Vyprávěla, že ulice jsou plny německých vojáků a ti berou útokem obchody. Kupují prý všeho veliké množství. Třeba desatery boty, balíky cukru a mouky a lidé si všimli, že s balíky běží hned na poštu a odesílají je domů, do Německa. Maminka z toho všeho byla velice rozčilená a třásl se jí hlas. Najednou jí padl zrak na mé šaty. Uviděla vlaječku a hned, že jí mám sundat. „Vždyť tě ti kluci odnaproti ještě zbíjí.“ Ale já si tu vlaječku nedala vzít a hned jsem vyhrkla: „Ty nejsi žádná vlastenka!“ To jsem neměla říkat. Dostala jsem facku a maminka se rozplakala...

ZČ

Z historie budišovské školy XXII (ročník narození 1957)

1. třída, šk. rok 1963/64

Sedící zleva: Bohumil Kubín; Marie Nováčková; Marie Pospíšilová; Hana Štromajerová;
Helena Rousová; Hana Tůmová a Jan Joch

Stojící zleva: Ladislav Otoupal; Miloš Vávra; Josef Mrňa; Vladimír Vrba; Josef Krčál;
Drahošlav Pavlíček; Karel Kašpar a Jan Pavlíček

Poznámka

Na fotografii chybí třídní učitelka Božena Machátová

8. třída 1970/71

Sedící zleva: Marie Nováčková; Hana Komárková; Hana Štromajerová; Zdeňka Janová; Marie Šoukalová; Marie Klímová; Marcela Nevrvková; Jana Robotková a Alena Hanzlová

Prostřední řada zleva: Josef Žák; Miroslav Vít; Jan Joch; Ladislav Otoupal; Kateřina Machovská; Hana Tůmová; Marie Mejzlíková; Marie Pospíšilová; Petr Hrádek; Josef Robotka a Luboš Švihálek

Stojící třetí řada: Eduard Rambousek, třídní učitel; Josef Mrňa; Jan Pavlíček; Stanislav Fila; Miloš Vávra; František Komínek; Josef Mejzlík; František Zedníček; Miroslav Machovský; Vladimír Vrba; Lubomír Neumann a Drahoslav Pavlíček

Spolužáky určila Alena Rybníčková, roz. Hanzlová

Budišovské osobnosti

Mořic Schäfer

se narodil 16. února 1894 ve Velkém Meziříčí. Po maturitě na zemské vyšší reálce ve Velkém Meziříčí a po získání učitelské dospělosti v Brně se stal učitelem na obecných školách.

Již od mládí se věnoval hudbě. Nejprve jej na housle naučil hrát jeho otec, který byl členem městské kapely. Poté se doučoval v hudební škole, hrál na violu, violoncello, klarinet, basu, harmonium a flétnu. Byl vedoucím hudby v Akademickém klubu, kde hrával na harmonium nebo flétnu. Touha po získání hlubšího hudebního vzdělání přivedla Mořice Schäfera do hudebních kursů v Třebíči roku 1926 a v roce 1936 v Brně. V letech 1924–27 byl žákem Františka Maršálka, absolventa konzervatoře a mistrovské školy. Přihlásil se ke státní zkoušce z hudby a zpěvu a dosáhl vysvědčení učitelské způsobilosti pro hudební školy s právem řídit a vést soukromou hudební školu.

Jednatel Sboru dobrovolných hasičů, 26. 7. 1931

Třídní učitel, 3. třída 1930/31

Ze seznamu učitelů na obecné školy v Budišově je patrné, že v Budišově začal učit od 11. 8. 1920. Učil na 2. a 3. stupni. Bylo to v době, kdy se tělocvičná jednota Sokol chystala ke stavbě tělocvičny, a při této příležitosti se objevily snahy o sestavení

vlastní sokolské hudby, která měla, vedle zpestření tělocvičných cvičení, hrát při sokolských plesech, v meziaktí při divadle, doprovodu němeého filmu a finančně pomáhat při stavbě sokolovny.

Mořic Schäfer se této nabídce s chutí chopil. Sehnal několik muzikantů, z nichž nejprve sestavil hudební kroužek a později sokolskou kapelu, ve které hráli: Mořic Schäfer – první housle, Eda Černý – druhé housle, Michal Hnízdil – viola, Josef Černý – violoncello, Josef Čech – basa, Josef Šlezinger – flétna, Antonín Hráček – trubka C, Josef Dvořák (Valdíkov) – trubka F, František Ondráček (Rohy) – trombon a Antonín Dvořák – bubny.

Později se ke kapele přidali: houslisté Šimon Macalík, Vladimír Guth, Jaroslav Šlezinger, Mirek Hráček; trumpetisté Emil a Jaromír Pospíšilové, Emil Dohnal, klarinetista Hubert Pospíšil, basista MUDr. Jiří Kepřt, František Pavlas, klarinetistky Anna Kašparová, její sestra provd. Vyhnalová, Bedřiška Mičková a p. Kolínská.

M. Schäfer – dlouholetý varhaník v budišovském kostele

TJ Sokol Budišov měl divadelní kroužek, který několikrát do roka cvičil činohry (Karel Nováček) nebo operety (Mořic Schäfer). Někdy se cvičily současně dvě hry. Divadelní hry s hudbou a se zpěvy nebo operety měly velký úspěch. První z nich Z českých mlýnů se hrála v roce 1921 jen s doprovodem klavíru (později se smyčcovým sextetem). V roce 1927 byla hrána opereta Kráska ze Šumavy. Ještě téhož roku následovala Mamselle Nitouse. Největšího úspěchu dosáhla Nedbalova Polská krev, která byla hrána s baletem a všemi soubory.

s populární budišovskou kapelou Švitorkou

Vedle této činnosti se věnoval práci v TJ Sokol Budišov, kde byl jednatelem, stejně tak ve Sboru dobrovolných hasičů, kde byl i vzdělavatelem.

S manželkou Antonií měli spolu pět dětí, syny Viléma a Miroslava, dceru Věru (učila v MŠ Studenec, později byla přeložena do Jihlavy) a dvě dcery, které zemřely na spálu.

Schäferovi bydleli v tzv. vile, při silnici na Kamennou (dnes domu paní Krčálové), později se přestěhovali (po válce) do zámku, kde bydleli v I. poschodí (roh zámku směrem k zahradnictví a kašně).

Většinou se při vyslovení jeho jména Mořic Schäfer vybaví především jako varhaník v budišovském kostele. Zde hrál až do svého pozdního věku a nejenom hrál. Vedl sbor „zpěvaček“, které svým zpěvem umocňovaly slavnostní atmosféru během církevního roku, při svatebních obřadech a nechyběly ani na posledních rozloučeních.

Jeho láska k hudbě jej provázela až do konce života, čehož důkazem je, vedle hry na varhany v budišovském kostele, občasná výpomoc legendární budišovské kapele Švitorka na housle.

Veškerá pestrá činnost Mořice Schäfera byla jakoby okolnímu světu neviditelná, i za těmi varhanami na kůru nebyl vidět. Stáří jej ohnulo k zemi, a když o hůlčičce, v dlouhém kabátě s baretkou na hlavě, pomalu šel z kostela, člověk měl při setkání s ním pocit, že je to bytost z úplně jiné doby.

A jak byl jeho život navenek nenápadný, stejným způsobem i z Budišova nenápadně zmizel.

Zemřel 28. 5.1982 v Moravských Budějovicích a jeho ostatky jsou uloženy zřejmě na jihlavském hřbitově.

Použitá literatura:

František Horký – My jsme čeští muzikanti, vydalo Okresní kulturní středisko
B. Václavka v Třebíči

Karel Pavlíček

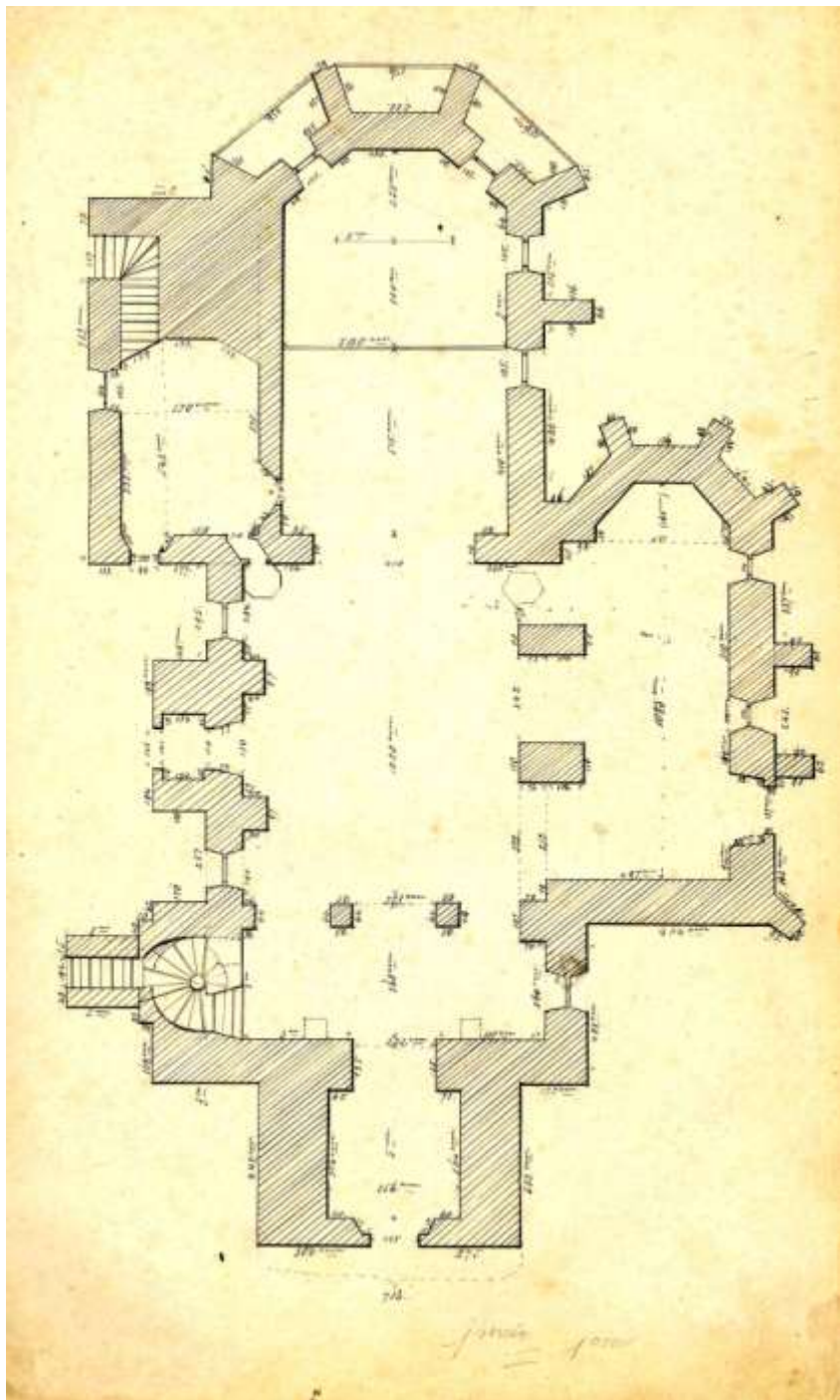
Drobnosti

1790. 13. srpna pochovával Josef Pahnost, arcikněz z Velkého Meziříče, Františka Josefa svobod. pána z Jungwirta, pána na Budišově, Tasově a Holubí Zhoří. Zemřel v 73. roce na slabost a sešlost věkem. Zaopatřoval ho Aleš Mareček, církev. kněz.

1807. 2. dubna v 1. čísle zámku zemřela pí Maria Anna šlechtična z Tonzera. roz. svobod. pí z Engelhardta v 75. roce mrtvicí.

1808. 1. dubna zemřel v čís. 43 Josef Málek z Budišova v 63. roce na prsní vodnatelnost. Pochovával ho Vincenc Preifs z téhož řádu člen nyní ve Vraníně.

1805. Od tohoto roku až do roku 1809 byli Francouzi na Náměšťsku. V Budišově jako na půdě kraje jihlavského zdržovali se Rakušané. Ti chodili k Boží muce pod Budišovem a na Kopečku „Šibeničník“ na hlídku pozorovati Francouze u „Spálenin“ a Kojatína a k Pyšelu v tu stranu. Však Francouzové do Budišova tehdy nedošli.

1818. 26. března v Budišově v č. 50 Friedrich Čáp, novoříšský premonstrát, byl tu jako zdejší kooperátor 3 léta 7 měsíců. Skonal na úbytě v 63. roce.

1876. V září 11. dne měsíce v čís. 37 Václav Throner, lesní 29 let vzal sobě za manželku Tektu, dceru Janovu Rosmanitovu, lékařovu z Myslibořic 25 let starou.

1821. V březnu měsíci vzbouřili se veškerí rolníci na panství náměstkém, budišovském a i jinde, vypovídající svým vrchnostem povinovanou poslušnost a vykonávání robot. Vzpouza tato vznikla v Budlicích nedaleko Plavče. Tamější rychtář a starosta, z nichž první u vojska desátníkem, druhý pak šikovatelem, byli původcové onoho nedorozumění rozesílající vyslance ke druhým poddaným cizích panstev vytýkající jim, proč pořád robotují, ani již před třemi lety od robot prý cele jsou osvobozeni. Vrchnosti prý zrušení robot tají a příslušné patenty lidu vydati nechťejí.

V tomto rozladění duchovní i světské vrchnosti jim vše řádně vysvětlovali, před tresty je varující, leč marně, nebylo lze je od předsevzetí jich odvrátiti, až došlo zavolané vojsko je mocí utišiti. Do Budišova přišli Poláci a byli tu šest neděl.

Sedláci pobouření byli chytáni a bití. Po každé byli tázáni, zvláště ve Studenci: Budeš jezdit na robotu? – „Budu.“ I tvé děti? – „Ano.“ Podhrázský, Květoň (č. 27), Jáchym Suchánek (č. 21) z Nářamče byli v Brně rok žalářováni, ale tělesně trestáni nebyli. Tehdy všechno bylo vzhůru a když se jich někdo ptal, kam jdeš? pln ohně odpovídal: „Na tu rebéliju!“

Zdejší správce Slanař byl původcem, že zdejší lid nebyl výstřednějším. On docela opatrně žádal lid, aby z lásky obdělal panský role, z obavy, aby sousední obce se nepozdvihly proti Budišovským, že jdou robotovati; nebo tehdy tomu, kdo svolil, slíbili mstu a také se mstili. Vojáky ty museli živiti. Nožička č. 22 tenkrát vyhořel a snad vinou Poláků.

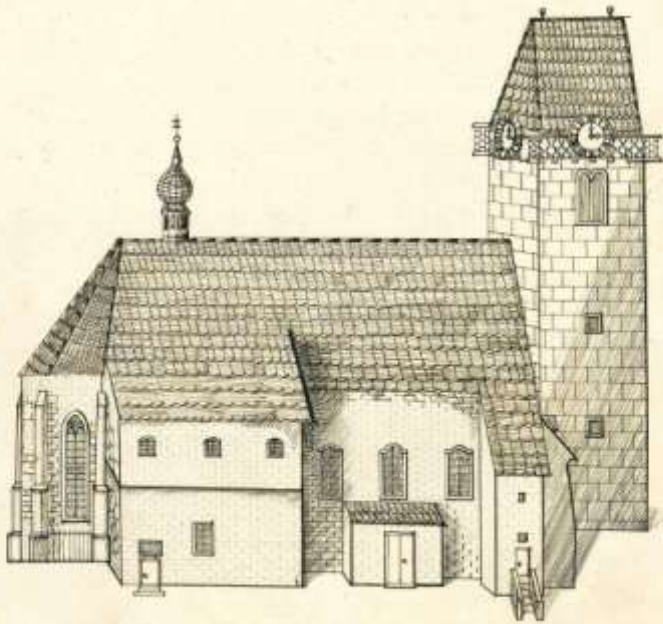
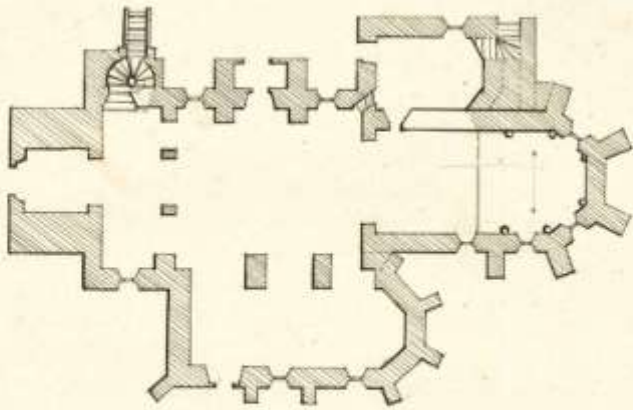
1834. V Hodově byl učitelem Antonín Dvořák, od 18. 7 jest nadučitelem v Jinošově u Náměště, narodil se v Křižanově r. 1801. Jeho syn Jan jest nadučitelem v Bytišce u Brna na škole dvoutřídní. R. 1872 byl on se mnou v Brně v nových kasárnách.

Hrobka

Druhdy loď budišovského chrámu byla o tři schody nížeji položena nežli nynější kněžiště. Z lodi vedl vchod kamenem označený do hrobky; ale když loď s kněžištěm byla vyrovnána, tehdy byl i vchod zazděn. Z kněžiště odvezeno hlíny téměř na stopu. Jiný vchod do hrobky vede od špitálu z té strany, kde v kněžišti jsou na epištolní straně lavice panské. Pan baron Karel Baratta kázal jedenkrát onen vchod z venku odkopati. Krypta jest 8 stop široká, 2 sáhy dlouhá, klenutá a cihlami dlážděna; nad tj. 8 stop vysoká. Tehdy tam v rakvi dlela paní vysoká, silná, arciť již zpráchnivělá, ležít' prý tam již 50 let. Pan baron ji znal a ví o ní, když tam pochována byla.

1840. Od těch dob uváděn je v listinách od Budišova severovýchodně na „Zrádném kopci“ ležící věterák, jenž loňského roku (1877) zrušen jest, ani páni teď desky na pile v palírni parou hnanou, desky řezou. Tedy věterák stal se neužitečným; a nyní slouží za obydlí panským služebníkům.

1837. 14. 3. zemřel tu v čís. 1 Jan Richter, bývalý zeměměřič v 77. roce na nemoc plícní.

1837. 13. prosince zemřel v čís. 50 Josef Košťál, výměnkář ze Břeží v 64. roce svého věku vysílením.

1838. 6. března zemřel v čís. 50 P. Matyáš Košťál, farář zdejší na mrtvici v 33. roce stáří svého. Pochovával ho František Heller, děkan z Meziříče.

1839. August Hradecký, pomocník učitelský a učitel v Křižnikově na kuřimském panství, syn Fr. Hradeckého tkadlce ve Vladislavě a Františky Vachianovy, pojal za manželku Josefu, dceru Karla Davida, obuvníka v Budišově a Františky, dcery Aneše Jana, z čís. 91.

1840. 14. 7. č. 1 Ve Vojslavě Antonín Wurzinger 32 let stár lesník ve Vojslavě, syn nebožtíka Antonína Wurzingera, lesníka ve Slavicích na nasavrckém panství u Chrudimi, kraji v Čechách a matky Anny Merklovoy, pojal za manželku Antonii, komornou u budišovské vrchnosti, dceru Antonína Rofsmanita, ranlékaře v Hrotovicích a Marie, dcery Judmanovy (27 let staré). Oddával Jan Rofsmanit, farář v Troubstě.

1844. Dne 26. ledna František Fitz, pomocník školy tasovské byl nalezen oběšen u silnice na stromě k č. 1 patřícímu. Byl 40 let stár. 27. ledna t. r. bylo tělo jeho soudně prohlíženo a nalezeno, že smrt tato od mrtvice a zadušení pošla. Dne 30. byl ve vsi tichostí pochován.

1850. 2. 7. V čís. 67 pod kůlní u Pospišilů, po domě u tkadlců, vzňal se oheň, jenž rozšířiv se v požár vypukl a téměř 30 domů, mezi nimi kostel, fara i škola popelem lehly. Z řečeného domu vítr oheň vedl přes hospodu, školu k faře a kostelu. Lidé hleděli sebe i své zboží všelijakým způsobem uchrániti. Tehdejší podučitel, pan František Žák, nyní v dolní Libochové učitelem, nesl na zádech pí. Vojáčkovou, učitelku na nohy nemocnou, pod kostel, obávaje se, že ve škole shoří. Na kopečku se s ní, ana byla tělnatá, svalil a sebe slabého a i ji zle porachotil.

Od těch dob Budišov neúhledně jest vystaven, ani tehdy sedláci nouzí tak ledabylo domy znovu upravovali a střechy všechny slámou kryli.

1851. Na sv. Annu odpoledne přišly průtrž mračen a kroupy. Mračno táhlo od Topola přes Budišov, Mihoukovice a Kamennou. Krup napadlo na píd' (asi 19,7 cm, pozn. redakce) vysoko. Vody teklo tolik, že po Budišově tekla přes mostek a silnici. Studně u kovárny Škarkovy č. 66 i s veškerým kopečkem kolem sebe byla zatopena; dolní část městečka byla vesměs vodou zalita, takže dosahovala až do „purečku“ domku č 24., Jezírek byl pln vody, Zápona a Stračinek taktéž, tohoto posledního hráze, po níž se dosud jezdilo, byla stržena, tak že nyní po panské půdě pod hrázi nová cesta zavedena býti musela. Na Dlouhých vše bylo potlučeno. Kromě toho nestalo se nijaké další neštěstí.

Jan Tvarůžek

(Do redakce zaslal PhDr. František Gregor, ředitel třebíčského archivu)

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Základní škola Budišov

Vážení čtenáři Budišovského zpravodaje, uplynulé tři měsíce byly především ve znamení letních prázdnin. Během nich se však ve škole událo mnoho nového, zejména v interiéru školy. V několika týdnech před prázdninami prožili žáci se svými učiteli mnoho zajímavého. V následujících příspěvcích se Vám pokusíme atmosféru konce školního roku 2013/2014 přiblížit.

Škola o prázdninách

Prázdniny jsou pro žáky obdobím, na které se těší po celou dobu školního roku. Pro školní budovu je to čas, kdy je možné provádět různé opravy či rekonstrukce.

Letošní prázdniny jsme navázali na minulý rok a pokračovali ve výmalbě tříd a chodeb školy. Dvě třídy změnilly kompletně svoji tvář, včetně obměny skříní a dveří. Po sedmi letech se ve staré školní kuchyni a jídelně (v devadesátých letech změněna na video učebnu) začalo s celkovou přestavbou na relaxační učebnu a sklad učebnic. Přes problematickou situaci ve financování se podařilo ve spolupráci s městysem najít prostředky, aby rekonstrukce mohla proběhnout. Vybudování nové učebny bylo podmínkou realizovaného projektu Moderní výukou k rozvoji klíčových kompetencí žáků na ZŠ Budišov, který je financován z fondů EU. Pomocí něj se podařilo vybavit učebnu potřebným nábytkem a výpočetní technikou.

Dalším úspěchem tohoto období je přeměna jedné třídy na jazykovou učebnu a její vybavení novým nábytkem. Moderní technické zařízení bude sloužit ke zvýšení kvality při výuce anglického, německého a ruského jazyka.

Mezníkem v historii školy bude příští rok, kdy po více než 60 letech od jejího otevření proběhne výměna oken a zateplení obvodových zdí a stropů. Zřizovateli byl schválen dotační titul, který tuto výměnu z velké části pokryje. Pro nás to znamená připravit se na období, kdy bude nutné skloubit výuku s rekonstrukcí školy.

Před plánovaným obdobím je také nutné vyklidit půdní prostory, kde jsou desítky nepoužívaných žákovských lavic a židliček. Škola nabízí toto vybavení k odprodeji za symbolickou cenu. Finanční prostředky budou využity na obměnu stávajícího školního nábytku.

Chtěli bychom poděkovat všem, kteří se podílejí finančně či vlastními silami na modernizaci školní budovy. Naším společným úkolem je ji zachovat pro příští generace.

Mgr. Milan Procházka, ředitel školy

Školní výlet 4. třídy

V úterý 20. května se vypravili žáci IV. třídy na školní výlet. Navštívili čokoládovnu ve Vyskytné u Jihlavy, kde se dozvěděli vše o výrobě čokolády, ochutnali pravou tekutou čokoládu a ještě si odvezli domů balíček kvalitních čokoládových bonbonů. Poté zamířili do Pelhřimova. Po krátkém rozchodu na náměstí se vydali do Muzea rekordů a kuriozit a také do expozice Zlaté české ručičky. Po náročném, ale příjemně stráveném dni se žáci vrátili v odpoledních hodinách domů plni nových zážitků

Království stromů

V úterý 27. 5. 2014 se žáci 4. třídy vypravili do zámeckého parku ve Velkém Meziříčí, kde pro ně SEV Ostrůvek připravilo vzdělávací přírodovědný program nazvaný

Království stromů. Formou úkolů, soutěží a her se děti zdokonalovaly v poznávání přírody a výborně se při tom bavily. Tři hodiny utekly jako voda a my jsme se plni dojmů vypravili k domovu.

Dyslektická olympiáda

V úterý 27. 5. 2014 reprezentovali naši školu žáci 4. a 5. třídy na Dyslektické olympiádě pořádané ZŠ Kpt. Jaroše Třebíč.

Dvě tříčlenná družstva soutěžila v těchto disciplínách:

- přírodovědný kvíz
- stezka v botanické zahradě
- matematické dovednosti
- skládání puzzle
- netradiční sportování.

Tato akce dává dětem s poruchami učení možnost zažít úspěch a poměřit síly. Vyhral každý, kdo se zúčastnil.

Mladý ochránce zákona

29. května 2014 Policie ČR pořádala v DDM Třebíč XI. ročník branného závodu „Mladý ochránce zákona“.

Naši školu reprezentovala tři družstva žáků ze 7. a 9. tříd. Závod v délce 4 km probíhal v terénu a prověřil fyzickou zdatnost, znalosti první pomoci i trestní odpovědnosti. Na

vlastní kůži si soutěžící vyzkoušeli daktyloskopii, trasologii (zajišťování stop obuvi), vyhledávání nebezpečných předmětů, ohledání místa činu, lanové aktivity, požární útok a střelbu ostrými náboji.

Vytrvalý déšť po celou dobu závodu znesnadňoval provedení úkolů na stanovištích. Z 19 zúčastněných družstev obsadili žáci 7. ročníku 6. místo, hlídka „B“ 9. tř. – 9. místo a hlídka „C“ 9. třída – 2. místo (Molnár Tomáš, Benáčková Marie, Filová Kristýna). Gratulujeme.

Letní výcvikový kurz žáků 8. třídy

Poslední květnový týden se žáci 8. ročníku zúčastnili vodácko-cyklistického kurzu v RS Krkavec u Veselí nad Lužnicí.

První zkušenosti s jízdou na kánoji byly znepríjemňovány velmi chladným a deštivým počasím, proto panovala velká obava posádek z převrácení lodě. Jízda na lodi byla během pobytu doplňována jízdou na kole. Při poznávání krás jihočeské přírody nebyl problém našlapat 112 km.

Mezi zajímavostmi, které byly k vidění, patří velké množství rybníků (Rožmberk, Svět), památky Třeboně a okolí.

Nové zkušenosti a dovednosti, noví kamarádi a spousta zážitků překryly nástrahy počasí.

Dětské odpoledne

V úterý 3. června jsme chtěli udělat radost dětem z naší školy (a nejen jim), proto jsme pro ně připravili odpoledne plné soutěží ve sportovním duchu. Počasí nám přálo a ten kdo přišel, mohl projít devíti stanovišti. Na konci všechny čekala malá sladká odměna.

Sportovní olympiáda pro MŠ a 1. stupeň ZŠ

V pátek 13. 6. se uskutečnila sportovní olympiáda pro 1. stupeň ZŠ, které se zúčastnily i děti z místní mateřské školy. Po předchozí přípravě ve třídách se žáci odebrali na tenisové i travnaté hřiště, kde se utkali v různých sportovních disciplínách. Počasí nám přálo a všichni se dobře bavili. Na závěr byli nejúspěšnější sportovci odměněni diplomem a drobnými dárečky.

Exkurze do VE Dalešice

Vodní elektrárna Dalešice byla cílem návštěvy žáků devátého ročníku. Na cestu jsme se vydali na kolech a během dne našlapali úctyhodných 58 km. Cestou jsme zajeli i na rozhlednu Babylon u Kramolína. V elektrárně jsme nejdříve shlédli informační film a pak jsme sešli do koruny hráze a prohlédli si zařízení přečerpávací elektrárny.

Divadelní představení Drákula

Ve středu 11. 6. 2014 zhlédli žáci 8. a 9. tříd představení Drákula v divadle Polárka v Brně. Literární předlohou pro divadelní zpracování se stal stejnojmenný román irského

spisovatele Brama Stokera. Tematika upírů a vampýrů lidstvo vždy přitahovala. Bytosti žijící nočním životem z lidské krve, jejich zrození, existence, podoba, ochrana před nimi a nakonec i jejich likvidace jsou zárukou napínavé podívané.

Představení bylo zpracováno formou přístupnou pro starší žáky základních škol. Hra se líbila, nejvíce zaujala postava hraběte Drákuły v přesvědčivém podání mladého herce Tomáše Sukupa.

OČMU

Pod zkratkou OČMU se skrývá Ochrana člověka za mimořádných událostí, povinná součást vzdělávacího programu všech českých škol. Děti by se měly seznámit se situacemi, jež si sice zažívat nepřejeme, ale nelze jim zcela předejít ani je úplně vyloučit: živelné a ekologické katastrofy, požáry, záplavy, teroristické útoky...

V rámci projektového dne 23. 6. 2014 jsme si některé dovednosti, potřebné pro zvýšení šance na přežití za mimořádných podmínek, procvičili formou etapového závodu smíšených tří až pětičlenných družstev.

Atletická olympiáda pro 2. stupeň ZŠ

Předposlední páteční dopoledne patřilo na naší škole sportovnímu zápolení. Žáci druhého stupně poměřili své výkony v běhu na 60 m, skoku do dálky, hodu míčkem nebo vrhu koulí a běhu na 800 m. Na závěr soutěžili ve štafetě na 4×200 m. Slavnostní vyhlášení výsledků potvrdilo, že je mezi námi hodně výborných sportovců.

Pomoc ohroženým žákům

Od 1. června 2014 se naše škola v rámci projektu MU Třebíč „ORP Třebíč - síťování škol, jejich vzájemná spolupráce a praktická pomoc ohroženým žákům“ stala vzdělávacím centrem pro pět okolních škol: ZŠ Rudíkov, ZŠ Vladislav, ZŠ Koněšín, ZŠ Pyšel a ZŠ Trnava.

Škole projekt přinese mnoho možností: bude efektivně spolupracovat s odborníky v oblasti školství a prakticky dojde k posílení individuální spolupráce mezi problémovým žákem a pověřeným učitelem – individuální doučování, konzultace. Školy našeho vzdělávacího centra získají finanční prostředky na asistenta pedagoga, speciálního pedagoga, logopeda a školního psychologa.

Projekt zajišťuje město Třebíč a jeho realizace bude ukončena k 30. 6. 2015.

Za kolektiv pedagogů ZŠ Budišov Jana Janová

Fragmenty z 29. víkendu z 52

Byl slunečný a horký. Obilí v okolí Budišova už dostávalo zlatou barvu. S melancholií a úctou jsem si vzpomněl na naše předky, kteří v tom letním žáru chodili na pole ručně kosit obilí. Jen větší sedláci měli samovaz, který táhl pár koní. Pomáhal jsem při žních jako školák. Vzpomínám si, že když sečení skončilo a stavěly se ze snopů panáky pěkně do řady, říkal jsem si, že toto v životě dělat nechci. Těžký život měli ti naši předkové... To už je ale minulost, dnes se obilí ani zrna lidská ruka vůbec nedotkne. Máme se dobře...

Při procházce v Panské zahradě jsem narazil na „tréninkový tábor“ budišovských volejbalistů. Ale i cyklistů a vodáků. Množina postarších a starších sportovců tam hrála volejbal, vedle hřiště se na grilu otáčelo již částečně ořezané sele a ze soudku se čepovalo pivo. Panovala tam veselá a družná atmosféra, moc jim to přeji. Máme se setsakra dobře...

V neděli dopoledne stála okolo kostela snad stovka aut. Lidé z Budišova i okolí se přijeli pomodlit, možná za zdravý a hezký život. Nebo aby měli víc peněz a štěstí? Dříve se chodilo pěšky, z Hodova, Nářamče, Studnic či Kojetína. Máme se holt dobře...

Na kolovém výletě k Pyšeláku jsem jel kolem stáda světlých krav na pastvině „Na příčnickách“. Až se znovu narodím, přihlásím se ke Klímům za honáka. Sorry, aby to znělo američtinsky, tak za kovboje. S širákem do čela, pistolemi nízko u pasu a s ocelovým pohledem budu zpívat jipijó. Už se bojte, zloději krav, a těšte se, budišovské seňority! Kravičky měly zvonce, jako v hornatém Švýcarsku, byť je to tady u nás jen mírně do kopce. Hezký pohled na ten kousek budišovské krajiny...

Ale taky se mi zdá, že je málo vlaštovek a motýlků. Snad to ta příroda zvládne!

Ing. Rostislav Tesař

Tajemství času

Lidé si vždy uvědomovali, že na běhu času je něco děsivého, že jde o hádanku, která nemá řešení, a pokud by řešení měla, neunesli bychom je. Vycházíme z minulosti, která již není, směřujeme do budoucnosti, která ještě není. Nám patří přítomnost. Minulost nám patří, jen dokud je ještě přítomná, a budoucnost nám patří, jen pokud je již přítomná. Minulost nám patří ve vzpomínkách a budoucnost v očekávání. A jaká je povaha přítomnosti samé? Zkoumáme-li ji blíže, vidíme, že jde o bod bez trvání, bod, v němž se budoucnost stává minulostí. Jakmile si řekneme: „Toto je přítomnost“, ta chvíle je již pohlcena minulostí. Přítomnost se uchopit nedá, stále uniká. Zdá se tedy, že nemáme nic skutečného – minulost, budoucnost, dokonce ani přítomnost. Naše bytí má tudíž povahu snění.

Čas by nám však nemohl poskytnout pevné místo, pokud by zároveň nebyl charakterizován oním druhým tajemstvím: svou mocí přijímat věčnost. V pouhém proudu času není žádná přítomnost, ale přítomnost je skutečná, svědčí o tom naše zkušenost. Je skutečná, protože do času proniká věčnost, která vytváří skutečnou přítomnost. Nemohli bychom ani říci „nyní“, kdyby věčnost právě tento okamžik nepovýšila nad věčně plynoucí čas. Věčnost je vždy přítomná a její přítomnost je příčinou toho, že máme vůbec nějakou přítomnost. V každém okamžiku, kdy řekneme „nyní“, se snoubí něco konečného s něčím věčným. V každém okamžiku, kdy člověk řekne: „Nyní žiji, nyní jsem skutečně přítomen“, a odolává tak proudu, jenž unáší budoucnost do minulosti, je věčnost. Každé takové „nyní“ je projevem věčnosti, v každém skutečném „nyní“ je věčnost přítomna.

Čas obsahuje ještě další prvek, své třetí tajemství, které nás nutí hledět do budoucnosti, neboť čas se nevrací ani se neopakuje: spěje kupředu, je vždy jedinečný, stále utváří něco nového. Spěje ke konci, k neznámému, jež v čase nikdy nedosáhneme, k němuž stále míříme, ale neustále nám uniká. Čas spěje k „budoucí věčnosti“. To je největší ze všech tajemství času. Nekonečný význam každého okamžiku času je tento: v něm se rozhodujeme a v něm se rozhoduje o nás s ohledem na naši věčnou budoucnost.

Paul Tillich

Může za to školník Hadraba aneb S dětmi bývá občas i legrace

Tak jsem se zase s chutí podívala na *Šest medvědů s Cibulkou* a vychutnávala si známé hlášky. A když školník Hadraba řekl padajícímu pytlí s pilinami „Drž, pilino,“ vzpomněla jsem si na menší trapas, který jsem před pár dny zažila. A pak se mně vybavila jedna humorná příhoda, a protože se hlásily další, řekla jsem si, že by stálo za to je zapsat. Takže tento článek má vlastně na svědomí školník Hadraba...

Vracela jsem v našem duchovním centru do poličky kancionál a on ne a ne stát. Když spadl asi potřetí, napomenula jsem ho poněkud hrubě: „Stůj, potvoro!“ Asi se zalekl a ukázněně zaujal místo v řadě, ale vedle stojící paní, které jsem si dřív nevšimla, se zatvářila poněkud vyděšeně a já jsem se, plná rozpaků, honem omlouvala.

Když můj dědeček zamlada opravoval jednu plot, podávala mu jeho mrňavá dcerka, moje teta, hřebíky. A protože se jí zdálo, že si je nebere dost rychle, natáhla k němu ruku se slovy: „Na, te tlóbo!“ „Cos to řekla?“, zeptal se hrozivě její tatínek. A Vlastička na to pohotově: „Dyť já tomo hřebíkovi!“

Byla jsem jen o málo větší než tenkrát teta, když jsem náš starý gauč občas zaměnila za trampolínu. Pérovalo to hezky, a tak jsem skákala dost vysoko. „Nech toho, spadneš!“, vyděsila se babička. „Nespadnu, já se držím,“ uklidňovala jsem ji a ukázala jí ruce – pravá svírala pevně levé zápěstí.

A pak mě maminka vzala na návštěvu. No, ono to možná nebylo ten samý den, ale na tom nezáleží. Cestou jsme potkaly pejska, se kterým jsem se podělila o svůj rohlík. Když jsme přišly ke známým, první, čeho jsem si všimla, byl bochník chleba. Ležel na stole a krásně voněl. „Mami, já mám hlad,“ šeptala jsem dost hlasitě. Maminka nic. „Mami, já mám hlad,“ přidala jsem na hlase. Maminka do mě strčila, abych mlčela, ale já jsem se nedala: „Mami, já mám hlad!“, řekla jsem už nahlas. „Nemáš. Skoro celý rohlík dala’s spovi.“ „Ale já mám hlad na ten jejich chleba!“

A teď se vrátím opět ještě víc do minulosti, kdy jsem ještě nebyla na světě. Když moji příbuzní večeřeli, přišla k nim sousedova dcerka. Byli na to zvyklí, a tak se nenechali rušit. Ale když malá dlouho mlčela, vybidli ji: „Pověz nám něco, Mařenko.“ Ale Mařenka nic a za chvíli se otočila a odešla. Doma si pak postěžovala: „Měli maso a nedali mně. Ať si povídají sami.“

Jeden známý byl hospitalizovaný v nemocnici na neurologickém oddělení. Bylo hezky a tak pacienti seděli venku na lavičkách. Opodál malí kluci kopali do míče. Nevím, jestli byli špatně informováni o tom, co znamená neurologie, nebo jestli je upoutaly ovázané tváře několika postižených. Jisté je, že když se míč zakutálel k jednomu z pacientů, poprosil malý fotbalista zdořile: „Pane blázen, podejte mně prosím ten míč.“

Když se jeden sedmiletý klučina poprvé zpovídal a uvedl mezi hříchy *Požádal jsem manželku bližního svého*, chtěl pan farář pochopitelně vědět, jak to udělal. „No, řekl jsem tetičce, aby mně namazala chleba,“ upřesnil malý kajcíník. Ty předešlé příhody se všechny opravdu staly, ale u této si nejsem jistá, jestli to není vtip (i když stát se to mohlo). Ta následující je vtip skoro určitě, protože mně vyšla v křížovce (ačkoliv i to se mohlo stát). „Hanko, ty už zas chceš jít na záchod? Není to nějak často?“ „To bude asi ta prostata, paní učitelko.“

A nakonec ještě další „školní“ z knihy Toona Kortoomse *Pomóóó! Doktor se topí...* Malá pihovatá Anička s rezavými lokny a zelenýma očima byla prý obdařená velkou fantazií, a ať byl předepsaný úkol sebetěžší, napsala jej vždy „na jeden záta“ a pak byla obvykle vyzvaná, aby jej před třídou přečetla. Tentokrát našla inspiraci v Novém zákoně a vybrala si známý příběh, kdy si matky přály, aby Ježíš jejich dětem pozeňnal a učedníci jim v tom bránili: „...Matky začaly reptat, že přišly zbytečně. Ne, ne, volal Petr, já už nikoho dál nepustím. Trochu se rozzlobil a volal: Náš milý Pán chce jít spát. Dneska se už nebude žehnat, abyste to věděly! Zdálo se, že to Ježíš zaslechl, protože se rychle přišel podívat a řekl přísně: Petře, nefňukej mi tady jako stará kurva a nech maličkých přijít ke mně...“

Zatímco spolužáci to brali docela normálně, paní učitelka a ani přítomný pan doktor už prý konec biblického příběhu nevnímali.

No, a já bych už taky měla končit...

M. Holasová

Balada

*To je ta kaple Kosmy a Damiána v hlubokém lese královny víl.
To je ta studánka, do níž bez konce prší hoře královny víl.
To je ten zmučený kámen bláhové dcerušky královny víl.
To je ta kaple Kosmy a Damiána, u které ubili koloucha. Ještě nemluvil.
Na věčnou paměť tam rudý mák kvete a sova pláče očima královny víl.*

Vít Obrtel

Nezavršeno

*Dali si spravít střechu značně zchátralou
Potřeboval jsem tabulku na psaní
a tím jsem bezděčně zachoval
jednu z původních tašek
Podivné však bylo
že i na střеше už opravené
kdykoli jsem se podíval
jim právě jedna chyběla
Mezeru takto vzniklou překládali každý rok
o tašku dále a čekali až umřu
že si pro chybějící kus krytiny přijdou
Byla to zdlouhavá, leč napínavá výzva
Ale už léta je mezera na stejném místě
a tak si kreslím
ve volných chvílích
na onu tabulku Requiem aeternam
za ně za všechny
které jsem přežil
Kdo však mezeru zacelí
proč jsem už dávno nevyskočil
od svých čmáranic
proč nedbám potměšilých počátků
velkých pohrom? Váhal sedlák Jíra...
Leč kdybych tak opravdu učinil
a opravdu dokonal
k čemu tu bude dům bez tajemství
celek bez mezery
jež sice narušuje, ale i otevírá
abychom vycházeli i vcházeli
vnášeli na zraněných křídlech stopu věčnosti
a vynášeli sazenici času v prst' nekonečna?*

Pavel Rejchrt

Poznámka redakce: Requiem aeternam – odpočinutí věčné

Deset malých traktůrků

Předesílám, a poznáte to jistě sami, že je to jen pohádka. Žilo, bylo deset malých traktůrků. Každý byl jináčí. První byl červený a pro všechny chtěl blahobyt. Druhý modrý, vystupoval jako VIP a pořád ty ostatní poučoval. Třetí zelený, ten vždy na cestě zastavil, aby nepřešel ani jediného tvora, žádného broučka. Oranžový byl moudrý a se všemi to myslel dobře. Byl tam i stříbrný, jeden dokonce růžový a kostečkováný a také tmavý. Společně bydleli ve velké garáži. Každý tam měl vyčleněné svoje místo. Denně, mimo neděle, vyjížděli společně do práce. Na louky pro seno, do brázd oorávat brambory, které navzdory suchu hezky rostly. Také do lesa pro dříví na zimu (znali to člověčí heslo... až se zima zeptá, cos dělal v létě, tak bude pozdě). Vozili také lidem písek a cihly na stavbu u okresního města. Prostě celý den byli na kolech, a večer se, pěkně utmáčení, vraceli domů do své garáže. Trochu si poklábosili, co dělali celý den, zanáдали si na neukázněné řidiče, kteří je předjíždějí na nejnemožnějších místech na silnici, a usnuli spánkem spravedlivých. A tak to šlo dlouho až...

Jeden traktůrek, ten na tmavo natřený, se začal vymlouvat. Nejprve se mu nechtělo do lesa pro klády, protože se jede do prudkého kopce do Brců a on je značně dýchavičný. Minulý týden musel jet třikrát do servisu. Předtím se mu točila hlava, protože si přešel krk u televize, když sledoval fotbalové zápasy v Brazílii. No a ráno se mu pochopitelně nechtělo vstávat, když ty televizní pořady končily hluboko v noci. V sobotu, už ve žních, zasimuloval nastupující úpal a teplotu. Ostatní kamarádi to tolerovali, vždyť každému se přece může něco přihodit. A navíc měli zájem, aby se všem dařilo dobře. A tak se stalo, že ten tmavý traktůrek méně a méně pracoval, více stonal, možná i simuloval, tu ho bolely zuby v převodovce, potom měl angínově zanícený výfuk, že potřeboval lékařské ošetření. Jen v den, když se čepovala nafta do nádrží, byl od rána fit a jako první si to hrnul na benzinovou pumpu.

Jednoho dne došla ostatním traktůrkům trpělivost a řekli dost! Jenže co se nestalo. Na schůzi, kde to chtěli kamarádsky řešit nějakou domluvou, jejich lenošný kamarád vytáhl chartu OSN o rovných právech bez ohledu na barvu pleti, pak Moravskou traktůrkovskou ústavu o solidaritě všech a ještě nějakou genderovou studii v angličtině o zákazu diskriminace. A tak ostatní traktůrky, pod tíhou argumentů, jen polkli sliny z nafty a vrátili se pokorně do práce. Z toho plyne mravní poučení: Bez práce nejsou koláče, ale pro ty „šikovné“ ano. A zazvonil zvonec a pohádce je konec...

Ing. Rostislav Tesař

O politických limitech obecních zastupitelstev v otázce hlubinného úložiště

V minulém čísle zpravodaje MVDr. Mareček částečně a výběrově interpretuje výsledky průzkumu veřejného mínění, zjišťujícího postoje obyvatel našeho regionu k jaderné energetice. Závěry, které z toho činí, lze považovat za legitimní soukromý názor, nicméně k vyjasnění situace se cítím povinen učinit několik poznámek.

Politická rozhodnutí (včetně rozhodnutí obecních zastupitelstev) se v právním státě nepřijímají na základě průzkumů veřejného mínění, nýbrž na základě mandátu od voličů tak, aby byla v obecném zájmu, a aby byla proveditelná. Vždy a všude musejí být také v souladu se zákonem.

K otázce proveditelnosti: Například ohledně daní a sociálních dávek by se občané v případném průzkumu veřejného mínění jistě vyslovili pro snížení či dokonce zrušení prvního a zvýšení toho druhého. Jenže politické rozhodnutí, které by tomuto přání dokázalo vyhovět, je z důvodů přístupných prostému selskému rozumu neproveditelné.

Podobně jako se nepodařilo vymyslet systém, ve kterém by se neplatily daně a přitom byly zajištěny služby, nepodařilo se ani vytvořit například perpetuum mobile. Stejně tak neexistuje ani bezodpadové jaderné hospodářství či technologie garantující stoprocentně bezpečné nakládání s radioaktivními odpady. A jako není možné částečné těhotenství, není (z pozice zastupitelstva, nikoliv soukromé osoby, která samozřejmě může mít přání a názory jakékoliv) možný ani částečný či podmíněný souhlas s úložištěm. A ve vztahu k SÚRAO nelze být zároveň rovnoprávným partnerem a přitom příjemcem darů či dotací.

K otázce souladu s právním řádem: Většina obyvatel ČR by například uvítala znovuzavedení trestu smrti. To ale učinit nelze, brání tomu ústava. Nejprve by tedy musela být změněna ona.

Stejně jako jsou zákonodárci vázáni ústavou, obecní zastupitelstva pěti obcí tzv. lokality Horka jsou vázána výsledky referend z r. 2003. V nich drtivá většina obyvatel lokality nejen že případnou výstavbu úložiště odmítla, ale dokonce zavázala současná i všechna budoucí zastupitelstva k tomu, aby se této výstavbě, zejména z pozice vlastníků pozemků a účastníků příslušných povolovacích řízení, snažila aktivně zabránit.

Poskytování prostorů pro informační kanceláře (sám pojem je matoucí, jen těžko zde lze hovořit o nestranných a objektivních informacích, ze strany atomové lobby se často jedná spíše o masivně dotované reklamní kampaně), přijímání darů, natožpak souhlas s předběžnými průzkumy, to vše by byly kroky opačným směrem, než jaký mandát mají zastupitelstva od občanů.

Má-li kdo pocit, že se obyvatelé rozhodovali bez toho, že by se jim dostalo potřebné osvěty, může se to samozřejmě snažit napravit. Je ale třeba jít cestou občanské iniciativy. Zastupitelstva se touto cestou ubírat nemohou a nesmí. Bezpodmínečná vázanost výsledky referenda jak pro zastupitelstva, tak pro všechny ostatní orgány obcí totiž vyplývá ze Zákona o místním referendu č. 22/2004 Sb.

Zákon dokonce předpokládá, že nerespektování výsledků místního referenda zastupitelstvem může v krajním případě vést až k jeho rozpuštění.

Jiří Horák

Proč se to tak jmenuje? – 5

Dnes se podíváme na kuriózní názvy. Několik jich je i v třebečském okrese.

Nám nejbližší je Příštpo. Na webu obce <http://www.pristpo.eu> jsou uvedena jména, jak se vyvíjela v průběhu historie: 1190 Preschep, Presčep 1520 z Przisstczpa, 1528 z Przisstpa, 1550 ke vsi Przisstpu, 1570 ze vsi Pržysstpa, 1652 von Prispsch, 1671 a 1718 Pržispach, 1720 Przispach, 1751 Pržibach, 1798 Pržispach, 1846 Přispach, Přispa, Přistpo, také Přistba, 1872 Przispach, Příšřba, 1881 Příšřpo, 1885 Przispach, Přisba, 1906 Přispach, Přišbo nebo Přispa, 1915 Přispach, Přistbo, 1924 Přistpo. Od nejstaršího názvu Preschep či Prešchep pochází i výklad názvu podle přišřpávání dřeva. Názvy podle pálení či mýcení lesa jsou v okolí poměrně časté. Ostatně ščep, což je další možný zdroj

výkladu, znamenal mladý les. Existují i výklady jako příštěpek k něčemu, nebo dokonce podle ščepění či čpění (zápach), ale tato teorie našťestí není příliš pravděpodobná,

Zajímavý název mají i Výčapy <http://www.vycapy.com>. Představa, že se zde kdysi čepovala medovina či víno, by se zdála podpořena názvem z roku 1386 de Wiczep. Ani ostatní názvy (1277 de Wiczap, 1718 Wizschap, 1846 Witschapp, 1872 Witschopp) tuto teorii nevyvracejí. Avšak v Kosmově kronice ze 12. století se uvádí název Mičapi, k čemuž ovšem nelze najít žádné další prameny. A aby to nebylo jednoduché, obec Výčapy má ve znaku dva čápy...

Na západě třebičského okresu často prší. To by mohlo svádět k domněnce, že podle toho mohou mít název obce Štēměchy, dříve údajně i Dštēměchy (deště měchy?) či Chlístov (chlejštoy?). No, není tomu tak. Nejpravděpodobnější je opět výklad na základě osobních jmen – Štēměchy podle Čieměch, příbuzného s Čám nebo Čiem, Chlístov (dříve i Chlustov i Chlistovice) podle zakladatele Chlusta. Navíc Dštēměchy nelze najít na žádné mapě ani v jiných dokladech (kromě nepříliš věrohodné Vlastivědy moravské Františka Dvorského).

Z okresu ještě zmíníme naši partnerskou obec – městys Okříšky. Původní název Ockrzyessicz byl totožný s Okřešiceni, kde vznikl název vsi z osobního jména Okřeša (vzkříšený). Zdrobnělina Osskrziczky (1466) vznikla patrně právě na odlišení od Okřešic. Ovšem tvar Osskrziczky může napovídat i vznik ze jména Oskora (rychlý). Nemožný není ani výklad na základě vzkříšení – zaniklá a znovu obnovená osada by takové jméno nést mohla.

Zajímavé názvy jsou i mimo okres Třebíč.

Název Vídeň svádí k domněnce, že vznikl podle rakouské Vídně. Dříve používané tvary Wyenn či Vien se zdají podobný názor podporovat. Jenže zdaleka nejvíce historických tvarů (Wyeden, Vieden, Wydein, Videň) ukazuje spíše na slovo vidět. Německé weiden (pást) vzhledem k tvaru počátku názvu či osobní jméno Vieden se jako možnosti výkladu názvu nezdají příliš pravděpodobné.

Zatímco Vídeň je v Česku jen jedna, Benátek je mnohem více (3 obce, 4 katastrální území a 14 místních jmen včetně částí obcí, lokalit a ulice v Dolních Kounicích. A zatímco Vídeň nemá co do názvu patrně nic společného se svým rakouským protějškem, Benátky se dost pravděpodobně jmenují po italské Venezii (slovisky Benetke) velmi často, zejména podle své polohy u řek. A pokud byly kdysi takové záplavy, jaké často bývají dnes, asociace s italským městem na vodě je nasnadě.

Zvláštní postavení má Odolena Voda. Ačkoliv Ústav pro jazyk český propaguje skloňování k Odoleně Vodě, s Odolenou Vodou, či bez Odoleny Vody, se samotným názvem to příliš nesouvisí. Ten vznikl jako Voda jistého Odolena, tedy Odolena Voda, takže se dříve skloňovalo poněkud více logicky Odolena Vodě, Odolena Vodou, či Odolena Vody. Té vody bylo v okolí města vždycky dost. Kdo byl Odolen, těžko říci. Jméno to bylo poměrně běžné (ten, který odolal, ubránil se, či zvíťazil – staroslověnské odolěti = přemoci). Jinak odolena je lidové pojmenování kozlíku lékařského.

Ještě tři názvy poněkud kontroverzní.

Postoloprty byly údajně pojmenovány podle benediktinského kláštera Porta Apostolorum (brána apoštolů). Avšak v době založení tohoto kláštera již jméno

Postoloprty (Postolopirith) údajně existovalo. Navíc se klášter tehdy jmenoval po Panně Marii a na bránu ho přejmenovali až později. Samotný název mohl vzniknout podle ševců (postol = střevec, prtat = spravovat boty, průák bývalo označení ševce), což vypadá velmi pravděpodobně, třebaže ne tolik honosně, jako Porta Apostolorum.

Další obec Řitka (původně Lhota nebo Jägersdorf) získala své jméno údajně po jednom místním občanu nebo snad celém rodu (1399–1416 Řitkové ze Lhoty). Je doložen např. Jan Řitka z Bezdědic. Jméno to vzniklo opravdu jako zdrobnělina části těla. Konečně tedy název, který vznikl tak, jak to vypadá.

Ne tak v případě obce Pičín. Přestože výkladů názvu je více, ani jeden nemá s částí těla nic společného. Snad s malou výjimkou podle staroslověnského pěčina (hezké místo). Jiný výklad vychází z latinského piscina (rybník), těch je v okolí obce dost. Výklad z osobního jména též existuje – staročeské ženské jméno Pieka mohlo dát název nejen Pičínu, ale i jiné obci s méně kontroverzním názvem Pěčín (Pieczyn byl v minulosti i název Pičina).

Nakonec nám zbyl jednoznačně nejoblíbenější název – Prčice.

Pokud někdo nechtěl někoho poslat přímo do jisté části těla, mohl ho poslat třeba do Řitky. Ale pokud již začal „Di do pr...“, nezbývalo než to dokončit – a Prčice se velmi hodily. Jednou údajně jistý Pražák poslal jiné Pražáky do Prčic, ti se sebrali a šli – a nejmasovější český dálkový pochod byl na světě. Ale správně by bývalo bylo poslat je do Prčice, neboť tato část města Sedlec-Prčice a bývalý městys Prčice je podle místních rodu ženského, třebaže ústav pro naši mateřštinu připouští obě možnosti. A proč je Prčice Prčicí? To už není moc snadné zjistit. Jediný trochu možný výklad souvisí s moravským přča (legrace) a může se odvozovat od výrazu přčit se (pářit se), používaný pro kozy – no a přčitse už leccos napoví. Prk je potom výraz pro kozí zápach, používaný zejména v souvislosti se sýrem, a pak také kozí pšouk, od něhož (hovoříme o etymologii) máme výraz prkotina, takže jsme si s Prčicemi asi moc nepomohli. A na Moravě ještě existuje výraz prk pro kozla a přča pro kozu.

Nezajímavé nejsou ani výrazy mimo republiku. V Polsku je poblíž Krakova ves Kokot a rakouský Fucking je již legendární. Etymologii těchto výrazů bych však ponechal na znalcích místních jazyků.

Ladislav Dokulil

Z pravidel (nejen) geodézie

- 1. Všude je chyba.*
- 2. Zdá-li se, že někde není chyba, jsou tam chyby dvě, které se vzájemně vyruší.*

Jiří Brabeneč

Murphyho dovětek:

- 3. Poté, co jste opravili obě chyby, ukáže se, že tam skutečně žádná chyba nebyla.*

Pravidlo kruhu:

- 4. Při opravování obou zdánlivých chyb vzniknou další dvě chyby, které se vzájemně vyruší...*

Z PŘÍRODY

...proč ubližujeme stromům?

Jedu si takhle po Budišově, kochám se novou zelení z jarní výsadby a náhle mně něco zarazí, probudí z kochání se – zlomený strom. Tak už je to tu taky – vandalství, barbarství na nevinném živém organismu. Napadají mě otázky. Komu vadil na širokém prostranství, nestíní, necloní výhledu, nepřekáží. Koho popudil ten nehybný strom, strom dlouhověký, strom pro nás, pro budoucí generace, strom poskytující v horkých letních dnech přístínění, vlhký vzduch pod korunou, zadržující prach, útočiště po ptáky a jiné živočichy. Nemohl se ani bránit, někam utéct před darebákem, změřit s ním síly v čestném boji...

Postupně se moje myšlenky upínají k tomuto stromu jako takovému, protože jsem zahradník školkař, myslí mi proběhne celá dlouhá cesta od semínka až po takto velký strom, na který se právě dívám.

Vše začíná v okrasné školce výsevem kvalitního vyzkoušeného zdravého osiva. Mladé semenáčky pipláme, aby jim nic nescházelo, chráníme je před chorobami, škůdci, suchem, pleveli. Za rok nám pěkně narostou, mohou mít tak jeden metr, nebo o něco víc, nebo míň. Všechno také záleží na počasí v průběhu roku. Mladý semenáček se má k světu, je dejme tomu metr vysoký, silný jako tužka. Stále ještě však není dostatečně silný a vysoký, abychom ho mohli naroubovat. Roubojeme proto, abychom získali u nově vzniklého jedince ušlechtlejší vlastnosti, například sloupovitý vzrůst, barevný list, jinou rychlost růstu a podobně. Vraťme se ale k našemu semenáčku. Právě má rok a potrvá

nejméně další dva až tři roky, než bude dostatečně vzrostlý, silný, abychom ho mohli použít k naroubování odrůdy v našem případě sloupovitého vzrůstu. Než se tak stane, ve školce se pilně pracuje na tom, aby měl rovný kmen, silné zdravé větve, kmen, pořád se přeškolkovává, obrývá, aby se tvořilo množství kořenů hlavně dovnitř zemního balu a ne do okolí.

Tak po 3–4 letech máme strom připravený k naroubování. Roubujeme. Pokud se vše zdaří, naše úsilí nekončí, právě naopak. Teď vlastně tvoříme další část našeho stromu – korunu. Je důležitá, nese větve, ty větve listy, květy a posléze i plody. Korunu pěstujeme další rok, dva, nebo tři. Vše záleží na tom, v jaké velikosti ten strom potom dodáváme. Ten náš strom měl korunu, počítám, pěstovanou tak dva roky. V tomto období korunu stříháme, zaštipujeme, tvarujeme. Mezitím se stále staráme i o kmen a kořenový bal.

Nastává čas, kdy je strom již „hotov“. Musíme ho ze školky přemístit na námi požadované místo. Náš strom musíme vydobýt ze země, kde rostl. Děláme to speciálními stroji tak, abychom nepoškodili kořeny, kmen ani korunu. Kořeny zůstávají pěkně pohromadě, zemní bal se nerozpadá i díky obalu z juty a drátěného koše. To vše vyžaduje práci tří školkařů.

Tak a když spočítám všechny ty roky, vychází mi jedno. Náš strom (javor) potřeboval k tomu, aby se mohl vysadit do Budišova, celkem pět let. Pět let tvrdé práce, postřiků, hnojiv, vody. Cena za takovýto strom se pohybuje kolem 4000–6000 korun. A to máme bez výsadby na stanoviště, v našem případě do Budišova.

To je další kapitola zahrnující hloubení jámy, dovoz, manipulaci se stromem (bal má hmotnost i 80 kg), samotnou výsadbu, kotvení třemi kůly a uvázání, ochranou kmene. Strom bychom po výsadbě měli i dostatečně zalévat. Po dobu 5 let bychom měli dělat výchovný řez koruny a starat se o zálivku. To by do začátku života našeho stromu stačilo. Teď už může růst pro nás i další generace. Suma za tyto práce v období 5 let bude stát skoro stejně, nebo i víc, než strom samotný.

Takže celkový účet je 10 000–12 000 korun.

Takto poškozený, zlomený strom nejen že nebude plnit svou funkci, vlivem poškození bude ztrácet vitalitu a v budoucnu může být pro své okolí i nebezpečný, pokud se ovšem nějakého věku dožije.

Na jednom semináři o stromech ve městech nám RNDr. Kolařík řekl: „Nejlepší ochrana stromu proti vandalům je, že vysadíme velký kvalitní strom, který vzbuzuje respekt, vandal nedosáhne jednoduše do koruny, aby ji zlomil.“ Taky řekl, že když někde někdo nechce strom, tak to udělá tak, aby tam ten strom nebyl. Proto je důležitý taky zájem nás všech o dění kolem nás. Zničením stromu nám vlastně nějaký „silák“ zničil, poškodil náš majetek a to bychom si neměli nechat líbit. Co potom zůstane po nás pro naše děti?

Ing. Ladislav Molnár

Tibetský šerík

Tento keř má také název motýlí keř a nutno dodat, že oprávněně. V době, kdy kvete a svítí slunce, slétají se na něj desítky motýlů, a nejen jich. Proplétají se mezi nimi brouci, včely a další hmyz. Je až neskutečné, jak na takovém malém prostoru se sejde takové společenství. Pohled na ně budí úžas.

Těchto několik vět provázelo fotografie pořízené z motýlího keře, které jsme zaslali našim přátelům. Jako odpověď nám od nich přišel následující text od Antoina de Saint-Exupéryho a já měl radost, že je vyvolal tibetský šerík.

Karel Pavlíček

Znal jsem jednoho starého zahradníka, a ten mi vyprávěl o svém příteli. Než je život rozdělil, žili dlouho jako dva bratři, popijeli spolu večer čaj, svétli stejné svátky, a když potřebovali poradit nebo se svěřit, chodili jeden za druhým. Mnoho co říci si samozřejmě neměli, spíš je bývalo vidět, jak se po práci procházejí a mlčky si prohlížejí květiny, zahrady, nebe a stromy. Ale když jeden z nich potřásl hlavou a dotkl se prstem některé rostliny, hned se sehnul i druhý a také potřásl hlavou, neboť poznal stopu housenek. A z rozvitéch květů měli oba stejné potěšení.

Ale stalo se, že jakýsi kupec jednoho z nich najal, aby po několik týdnů provázal jeho karavanu. Přepadli je však lupiči, a různé životní náhody, války mezi říšemi, bouře ztroskotání, neštěstí, smutky a shánka živobytí potom tím člověkem smýkaly po dlouhá léta jako moře sudem, až ho od zahrady k zahradě dostrkaly na druhý konec světa.

Po létech tichého stáří dostal můj zahradník náhle od svého přítele dopis. Ví bůh, kolik let ten dopis putoval. Ví bůh, jaké poštovní cesty, jací jezdcí, lodě, karavany ho s vytrvalostí mořských vln postupně dopravili až k jeho zahradě. A jak byl toho rána všecek rozzářen štěstím, o něž se toužil podělit, prosil mne, abych si ten dopis přečetl. Jako kdyby mi nabízel k přečtení báseň, a napjatě sledoval mou tvář, jak mne ta četba vzruší.

A bylo tam ovšem jen pár slov, neboť oba zahradníci ovládali mnohem lépe rýč než pero. Četl jsem prostě toto: "Dnes ráno jsem prořezal růžové keře..." "A když jsem se zamyslel nad tím podstatným, které tu zřejmě nebylo k vyslovení, potřásl jsem hlavou, stejně jak by to udělali oni.

Od té chvíle neměl můj zahradník klidu. Mohls ho slyšet, jak se vyptává na zeměpis a plavbu, na kurýry, karavany a války mezi říšemi. Po třech letech jsem náhodou posílal jakési poselství na druhý konec země. Dal jsem svého zahradníka zavolat: "Můžeš napsat svému příteli." Trochu na to doplately mé stromy a zelenina v zahradě a housenky teď měly hotové hody: začal totiž po celé dny vysedávat doma a s povystrčeným jazykem, jako dítě nad úlohou, čmáral a škrтал a začínal znovu a znovu, neboť věděl, že potřebuje říci cosi naléhavého a že se musí svému příteli tlumočit celý, v celé své pravdě. Potřeboval vybudovat svou vlastní lávku přes propast a skrze prostor a čas dosáhnout oné druhé části sebe sama. Potřeboval vyslovit svou lásku. Konečně mi celý zrudlý přinesl svou odpověď a zase s napětím sledoval mou tvář, aby spatřil odlesk oné radosti, kterou se tentokrát rozzářil adresát, a aby tak vyzkoušel sílu svých důvěrných sdělení. A já jsem četl v jeho pečlivém a neobratném rukopise, který byl jako hluboce přesvědčivá modlitba (a skutečně to bylo také to nejdůležitější, co mu mohl říci, neboť tak jako stařenám, které si ničí oči nad kmitající jehlou, aby ověnčily svého boha, i jemu šlo hlavně o to, zač se směňoval), tato prostá slova: "I já jsem dnes ráno prořezal růžové keře..." Když jsem to přečetl, zmlkl jsem a zamyslel se nad tím podstatným, které se mi začínalo jevit už lépe, neboť aniž to věděli, Pane, ti dva oslavovali Tebe, nad svými růžovými keři se spojovali v Tobě.

*Antoine de Saint Exupéry: Citadela, část kap. CXXXVII -v českém překladu-
(Zaslali Karel a Hanka Skotnicovi)*

Murphyho tiskový zákon

Závažnou chybu v tisku objevíte při prvním prohlížení již vydaného čísla, a to na první náhodně otevřené straně.

SPORT

Vzkříšení Svobody

Nejedná se o gramatickou chybu. Vzkříšení svobody jsme zažili již před čtvrtinou století (dodnes se z toho neumíme vzpamatovat). Vzkříšení Svobody (pro atletiku) se konalo zrovna na největší budišovský svátek – připomínám, že slavnost se (nejen v církvi) slaví již od předcházejícího večera.

A tak ve čtvrtek 14. srpna 2014 večer na mistrovství Evropy ve švýcarském Curychu dal budišovský rodák Petr Svoboda hezký dárek svému městyši, který jej podpořil v době, kdy na tom nebyl právě nejlépe.

Nejprve vyrovnáním svého nejlepšího času na 110 m překážek (13,50 s) jako šestý postoupil do finále a i tam doběhl jako šestý. Po diskvalifikaci Francouze Bascoua pak skončil na pátém místě, čímž dosáhl sedmého nejlepšího výsledku na mistrovství ze všech 43 českých atletů, i před jeho bývalou manželkou, výškařkou Jiřinou.

Po všech dlouhodobých zdravotních problémech, kdy málem přišel o nohu, je to vzhledem k omezené možnosti kvalitní přípravy velký úspěch. Svou pevnou vírou ve svůj návrat i svou vůlí překonávat překážky (nejen ty na dráze) a nevzdávat ani zdánlivě ztracený boj nám všem může být vzorem.

Výsledek asi zatím nemohl být lepší. Stejně jsme všichni trnuli, jestli zase nějaký další zdravotní problém našeho borce nezastaví (v rozběhu měl cosi s ramenem). Možná by při troše nadsázky ještě téměř mohl patřit spíše mezi paraplegiky. Ale Petr se velmi chystá na mistrovství Evropy v Praze. Do té doby bude dost času – a tam snad už to bude naplno.

Ladislav Dokulil, foto z archivu trenéra L. Svobody

Návštěva atleta v rodišti

Petr Svoboda se objevil ve středu 18. září 2014 v našem městyši, s televizním štábem v patách.

Nelekejte se, nebudeme „na Prímě“. Petr bude v pořadu České televize hledat svou Třináctou komnatu. Tento známý televizní seriál nemá nic společného s bulvární houbou za senzacemi o slavných. Naopak, zobrazuje těžkosti života osobností z jejich vlastního pohledu a spolu se svědectvím jejich blízkých dokumentuje, jak je překonávaly. Mnohým z nás tak může pomoci při překonávání vlastních těžkostí. Pořad se vysílá již od roku 2006.

Když Petr Svoboda dostal nabídku k natáčení příběhu o něm (je opravdu o čem pojednávat), nemohl zapomenout, jak to má ve zvyku, na svou rodnou obec. A tak se Budišov objeví v našich bednách. Měl by tam být hodně vidět, neboť se natáčelo i v průběhu projíždky celým městysem.

Náš atlet zavítal při své cestě po městyši i do základní školy, kde si zopakoval besedu se žáky. Podobná beseda pro žáky ZŠ (i pro ostatní občany) proběhla po jeho vítězství na mistrovství Evropy v hale (Budišovský zpravodaj č. 1/2011).

Přišel i na úřad městyse, kde se setkal s radními a setrval s nimi v krátkém rozhovoru. V něm nezapomněl poděkovat za podporu městyse v době, kdy neměl zrovna na různých ustláno. Také ohodnotil všechno, co se v Budišově v poslední době vytvořilo.

Další natáčení probíhalo již v rodinném kruhu – a tam již ani radní, ani redaktoři našeho zpravodaje nebyli.

Akce proběhla velmi překotně, takže nebyla možnost pro větší setkání šampiona s budišovskými občany. Ale to vše se jistě napraví při jeho další podzimní návštěvě městyse, kdy tady bude déle a bude mít na nás jistě více času, snad se pak objeví více i na stránkách zpravodaje.

Pokud jde o televizní vysílání, termín pořadu s Petrem Svobodou zveřejníme na internetových stránkách městyse.

V poslední chvíli před závěrečnými korekturami (už dost po uzávěrce čísla) z informací od radních horkou jehlou spíchl

Ladislav Dokulil

Tak to tedy byly „fofry“

V rámci soutěže v požárním útoku O pohár městyse Budišov se dne 27. července na tréninkovém fotbalovém hřišti představila, v Budišově poprvé, mužstva soutěžící v Třebíčské lize.

Členové nejlepších družstev mužů se podobali spíše sprinterům, vzdáleně připomínající běhy štafet, při lehkootletických závodech. Spojení, při velké rychlosti, hadice s rozdělovačem, popř. v závěrečné fázi útoku, trefit terč, majíce přítom za zády vodu, proudící pod silným tlakem z mašiny, budilo u diváků úžas a obdiv.

V soutěži žen měl své zastoupení i Budišov. Budišovské ženy ve složení Žaneta Slabá, Kateřina Syrová, Michaela Hortová, Zuzana Pátková, Petra Mrňová, Marie Chromá a hasička z Myslibořic, která zaskočila za zraněnou Věru Navrátilovou (pravidla to umožňují), po výborném výkonu obsadily z třinácti družstev konečně třetí místo.

Obrovské nasazení bylo znát na všech družstvech, bez rozdílu, zda se jednalo o muže nebo ženy (ty měly na své straně šarm a ladnost). To se projevilo především v chybách, kdy naskakovaly vteřiny, popř. došlo k diskvalifikaci.

Závěrečným předáním pohárů a živého selete nejlepšímu družstvu mužů z Oponešic byla soutěž zakončena.

Budišovští pořadatelé vše zvládli na jedničku, ať už se jednalo o samotnou soutěž, nebo bohaté občerstvení, a patří jim poděkování za vzornou reprezentaci městyse Budišov. Snad se díky jejich úsilí budou moci diváci (letos se jich sešlo kolem 500) setkat s účastníky Třebíčské okresní ligy v požárním útoku i v příštím roce.

Budišovské hasičky

Stojící zleva: Michaela Hortová, Věrka Navrátilová, Pavel Tesař, Žaneta Slabá
a Kateřina Syrová

Klečící zleva: Petra Mrňová, Marie Chromá a Zuzana Pátková

Výsledky soutěže:

Soutěž mužů

Oponešice čas 17,19 s; Kněžice 17,77 s; Výčapy 17,91 s; Jakubov 18,26 s; Mladoňovice 18,29 s; Vladislav 18,41 s; Stařeč 18,45 s; Myslibořice 18,48 s; Kamenná 18,68 s; Příštpo 18,70 s; Litovany 19,20 s; Račerovice 19,26 s; Sokolí 19,70 s; Meziříčko 19,70 s; Příložany 19,72 s; Petrovice A 19,73 s; Lipník 20,30 s; Bransouze 20,61 s; Police 22,54 s; Hodov 23,43 s; Bačice 35,5 s.

Diskvalifikována byla mužstva: Chlum, Moravské Budějovice, Nárámeč, Radotice, Jaroměřice nad Rokytinou, Petrovice B, Radonín a Mastník.

Soutěž žen

Jakubov 18,63 s; Myslibořice 18,74 s; **Budišov 18,80 s**; Nárameč 19,28 s; Mladoňovice 19,28 s; Petrovice 19,8 s; Častohostice 20,47 s; Lipník 22,26 s; Hrotovice 24,68 s; Radonín 26,99 s; Kamenná 29,02 s a Rudíkov 37,35 s.

Diskvalifikováno bylo družstvo z Bačic.

Karel Pavlíček

Sportovní družba mezi Budišovy pokračuje

V první sobotu měsíce srpna 2014 se fotbalové mužstvo Starých pánů TJ Budišov-Nárameč vypravilo jako každoročně do našeho družebního města, do Budišova nad Budišovkou.

Čas se nedá zastavit a bylo načase přinést do složení našeho mužstva tak říkajíc nový vítr.

Ke starším oporám týmu, jakými jsou pánové Alois Nováček, Karel Suchánek, Ladislav Glovacz, oba Karasové, Pavel a Josef, Jaroslav Doležal, Richard Ležák a Pavel Vidlák, kteří stáli na počátku naší sportovní družby, se tak přidala střední generace našich hráčů reprezentovaná panem Milanem Košem. Jako sportovní výpomoc jsme již opakovaně pozvali pana Vítězslava Glovace, Miroslava Homolu a brankáře Dušana Prudka. Pak tu byla konečně naše „mladá krev mužstva starých pánů“, pánové Kamil Průša, Pavel Dostál, Petr Tesař a Mojmír Čech.

Tradičního turnaje na počest zasloužilého člena místního oddílu kopané Josefa Graclíka se zúčastnila následující mužstva: Domácí TJ Budišov nad Budišovkou, místní konkurenční mužstvo Blue 7, TJ Větrkovice, a naše mužstvo TJ Budišov-Nárameč.

Na perfektně připraveném hřišti se pak tato mužstva utkala systémem „každý s každým“ v utkáních v trvání 2×25 minut.

Zahájili jsme turnaj se soupeřem neznámým – TJ Větrkovice. Než jsme se stačili rozkoukat, nasázel nám soupeř tři góly. Poločas tedy skončil s velmi nepříznivým skóre 0:3. Druhý poločas ale naše mužstvo dokázalo něco neuvěřitelného. Zatlačili jsme soupeře na jeho polovinu. Naši trvalou převahu pak nejprve zúročil prvním gólem Pavel Dostal. Pak na něj navázal nekompromisním zakončením Vít'a Glovacz a svůj výborný výkon ve středu hřiště korunoval přesným zakončením také Kamil Průša. A bylo vyrovnáno. Měli jsme stále převahu, ale soupeř minutu před koncem po zaváhání naší obrany vstřelil vítězný gól – zkrátka smůla. Jak se později ukázalo, tento inkasovaný gól rozhodl o celkovém vítězi turnaje.

Naším druhým soupeřem bylo druhé mužstvo z Budišova nad Budišovkou Blue 7. Utkání bylo vcelku vyrovnané, ale naše mužstvo mělo mírnou převahu díky výbornému výkonu Kamila Průši ve středu hřiště a Vít'i Glovace na útočné polovině. Kamil Průša poslal do volného prostoru u pravého rohového praporku právě Vít'u Glovace, který se zbavil kličkou svého obránce, poslal před branku soupeře přesný centr na hlavu Mojmíra Čecha a bylo to 1:0 pro nás. Do konce zápasu se již skóre nezměnilo.

Hráči TJ Větrkovice všechna svá utkání vyhráli a stali se nakonec vítězi turnaje. A tak poslední utkání turnaje mezi oběma Budišovy byl boj jen o druhé místo.

Průběh utkání byl jako na houpačce. Nejprve zařadoval Vít Glovacz, který po samostatné akci otevřel skóre utkání. Hráči domácího mužstva pak převzali iniciativu a najednou bylo před naší brankou horko. Vyrovnání stavu se stalo za krátko skutečností a domácí stav utkání nakonec otočili na 2:1. Naše mužstvo opět ukázalo svoji sílu a zatlačilo domácí před vlastní branku. Po závaru před jejich brankou Kamil Průša v hlavičkovém souboji byl důraznější než brankář domácích a bylo vyrovnáno. To nebylo všechno. Vít Glovacz unikl svému strážci a naše mužstvo šlo do vedení 3:2. Domáci ale nesložili zbraně a těsně před koncem utkání se jim podařilo vyrovnat. Remíza ale našemu mužstvu stačila na celkově druhé místo. Na obě domácí mužstva pak zbylo jen třetí a čtvrté místo.

Nejlepším hráčem turnaje byl vyhlášen náš spoluhráč Vítězslav Glovacz.

Ale nedůležitější bylo samotné setkání starých známých při sportovním zápolení a také po něm.

Můžeme se jen těšit, že v roce 2015 při našem turnaji O pohár starosty městyse Budišova se opět setkáme s přáteli z Budišova nad Budišovkou.

Ing. Ladislav Glovacz

Pouťové fotbalové utkání se nevyvedlo

Závěr pouťové neděle již tradičně patří fotbalu, tentokrát se naši fotbalisté utkali s mužstvem Hrotovic. Přes dvě stě diváků očekávalo po vítězství 2:0 v Rapoticích další výhru.

Klečící zleva: Michal Votoupal, Lukáš Trnka, Jiří Hort, Josef Pažlourek, Matěj Sedláček, Tomáš Nováček a Pavel Trnka
Stojící zleva: Karel Nováček, Roman Hrádek, Petr Urban, Zbyněk Dvořák, David Kašpar, Slávek Kozuň, Lukáš Horký a Libor Švec

Začátek vyrovnaného utkání ovlivnila nešťastná, téměř vlastní branka do naší sítě. Od té chvíle byla patrna snaha našeho mužstva o vyrovnání, což se nakonec podařilo, a konec prvního poločasu se odehrával především na polovině Hrotovic. Další branka do sítě soupeře však nepadla, což se pro vývoj utkání, jak se později ukázalo, stalo rozhodujícím.

Druhý poločas začal překvapivě tlakem Hrotovic, se kterým si naši hráči nedokázali poradit a jehož výsledkem byly dvě branky v naší síti. Snaha o zkorigování výsledku byla křečovitá a na konečném výsledku 1:3 již nic nezměnila. Diváci se veselou nakonec ze hřiště neodcházeli, ale brali to sportovně, vždyť příště může být lépe.

Na závěr bych se chtěl vrátit ke chvíli před začátkem utkání. To se uprostřed hřiště setkali náš kanonýr Petr Urban s hostujícím brankářem. Bylo patrné, že se znají již od dřívějších. Srdečný rozhovor ukončili podáním si ruky s přáním – ať se daří. To stejné přejeme našim fotbalistům v dalších jejich mistrovských utkáních.

Karel Pavlíček

Rozlosování I A třídy, skupina B, ročníku 2014/2015 – podzim 2014

FC Budišov-Nárameč A

Datum	Den	Utkání FC Budišov - Nárameč A	Začátek	Odjezd
31.8.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Nová Ves	16.30 hod.	
7.9.	neděle	Vrchovina B – FC Budišov-Nárameč A	16.00 hod.	14.15 hod.
13.9.	sobota	Velké Meziříčí B – FC Budišov-Nárameč A	16.00 hod.	14.30 hod.
21.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Vladislav	15.30 hod.	
27.9.	sobota	HFK Třebíč B – FC Budišov-Nárameč A	15.30 hod.	14.00 hod.
5.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Náměšť B	15.00 hod.	
11.10.	sobota	Štěpánov – FC Budišov-Nárameč A	15.00 hod.	13.00 hod.
19.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Želetava	14.30 hod.	
25.10.	sobota	Žďár nad Sázavou B – FC Budišov-Nárameč A	14.30 hod.	12.45 hod.
2.11.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Kouty	13.30 hod.	
9.11.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Rapotice	13.30 hod.	

FC Budišov-Nárameč B

Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč B	Začátek	Odjezd
31.8.	neděle	Valeč – FC Budišov-Nárameč B	16.30 hod.	
6.9.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Radkovice	16.00 hod.	
14.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Koněšín	16.00 hod.	
20.9.	sobota	Hartvíkovice – FC Budišov-Nárameč B	15.30 hod.	
28.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Hrotovice B	15.30 hod.	
5.10.	neděle	Myslbořice – FC Budišov-Nárameč B	15.00 hod.	
12.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Mohelno	15.00 hod.	
19.10.	neděle	Rouchovany – FC Budišov-Nárameč B	14.30 hod.	
26.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Svatoslav	14.30 hod.	
1.11.	sobota	Dukovany B – FC Budišov-Nárameč B	13.30 hod.	
8.11.	sobota	Rapotice B – FC Budišov-Nárameč B	13.30 hod.	

FC Budišov-Nárameč dorost

Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč dor.	Začátek	Odjezd
30.8.	sobota	Dušejov – FC Budišov-Nárameč dor.	10.30 hod.	8.30 hod.
6.9.	sobota	FC Budišov-Nárameč dor. – Nové.Syrovice	13.00 hod.	
14.9.		volno		
21.9.	neděle	Bedřichov – FC Budišov-Nárameč dor.	10.00 hod.	8.00 hod.
28.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč dor. – Jemnicko	12.30 hod.	
5.10.	neděle	Puklice – FC Budišov-Nárameč dor.	12.30 hod.	10.45 hod.
12.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč dor. – Brtnice	12.00 hod.	
18.10.	sobota	Dukovany – FC Budišov-Nárameč dor.	12.00 hod.	10.30 hod.

FC Budišov-Nárameč mladší přípravka 4+1

Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč ml.p.	Začátek	Odjezd
13.9.	sobota	Koněšín – FC Budišov-Nárameč ml.p.	10.00 hod.	9.00 hod.
19.9.	pátek	FC Budišov-Nárameč ml.p. – HFK Třebíč	16.00 hod.	
28.9.	neděle	FŠ Třebíč – FC Budišov-Nárameč ml.p.	10.00 hod.	9.00 hod.
3.10.	pátek	FC Budišov-Nárameč ml.p. – Vícenice	16.00 hod.	
11.10.	sobota	Pyšel – FC Budišov-Nárameč ml.p.	15.00 hod.	14.00 hod.
17.10.	pátek	FC Budišov-Nárameč ml.p. – Kralice	16.00 hod.	
24.10.	pátek	Hrotovice – FC Budišov-Nárameč ml.p.	16.30 hod.	15.15 hod.
28.10.	úterý	FC Budišov-Nárameč ml.p. – Valeč	14.30 hod.	

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

červen	26,4 mm
červenec	87,5 mm
srpen	97,4 mm

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Ocenění ředitele

V 21. ročníku soutěže Manažer roku byl v odvětví zemědělství vyhlášen manažerem roku 2013 předseda Zemědělského družstva Budišov Ing. Stanislav Jaša.

VÝSLEDKY 21. ROČNÍKU SOUTĚŽE MANAŽER ROKU

MANAŽEŘI ODVĚTVÍ

1. Zemědělství	Ing. Stanislav Jaša	Zemědělské družstvo Budišov
2. Výroba a zprac. zeměd. produktů	Ing. Zdeněk Kubíška	ZZN Pelechov, a. s.
3. Gastronomie	Ing. Josef Vávra	Rodinný pivovar Bernard, a. s.
4. Výroba a zprac. textílií, oděvů a kůže	Miroslav Šnědl	Styl Plzeň, výrobní družstvo invalidů
5. Zpracování dřeva a výroba nábytku	Ing. Martin Pavlíš	Mias OC, spol. s r. o.
6. Chemický a farmaceutický průmysl	Mgr. Jan Duspěva	ČEPRO, a. s.
7. Sklářství a výroba nekovových výrobků	Ing. Miroslav Bruk, MBA	Vesuvius Česká republika, a. s.
8. Výroba kovů, hutních a kovodělných vyr.	Ing. Emil Beber	Kovobel, výrobní družstvo
9. Výroba strojů a zařízení	Ing. Ladislav Verner	SOMA, spol. s r. o.
10. Dodávky pro energetické celky	Ing. Miloš Šváb	ZVZ – Enven Engineering, a. s.
11. Výroba přístrojů a zařízení	Gerald Rausnitz	Meopta – optika, s. r. o.
12. Výroba a služby pro dopravu	Ing. Karel Feix	Kapsch Telematic Services, spol. s r. o.
13. Výroba a služby pro stavebnictví	Ing. Miroslav Lukšík, CSc.	Pozemní stavitelství Zlín, a. s.
14. Obchod	Ing. Jaroslava Valová	Siko koupelny, a. s.
15. Pojišťovnictví	JUDr. Hana Macháčová	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group
16. Zpracování dat a související činnosti	Mgr. Ing. Zbyněk Hodič	GMC Software Technology, s. r. o.
17. Veřejná správa	Ing. Dan Jiránek	Statutární město Kladno
18. Zdravotnická zařízení	MUDr. Jiří Froněk, Ph.D., FRCS	Institut klinické a experimentální medicíny
19. Zdravotnické a sociální služby	Ing. Josef Hendrych, MBA	Rehabilitační ústav Kladnuby
20. Služby pro veřejnost	PhDr. Libuše Šmuclová	Ringier Axel Springer CZ, a. s.
21. Služby pro podnikatele	Ing. Aleš Graf, MBA	Centropol Energy, a. s.
22. Služby pro zemědělství	Ing. Karel Žďárský	Farinet, a. s.

OF MANAŽER ROKU

ING. STANISLAV JASA (62)

ŘEDITEL A PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA
ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO BUDIŠOV

Krédo: Chovej se k zaměstnancům tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě.

1. Vytvoření třetího výrobního programu – výroby elektřiny pomocí bioplynových stanic – jako spojovacího můstku ke stávající rostlinné a živočišné výrobě. Ve výsledku i zdvojnásobení aktiv společnosti s cílem vytvoření energeticky nezávislého podniku.

2. Receptem je dlouhodobá strategie. Konkurenceschopnost musí být podpořena osobní zainteresovaností zaměstnanců a akceptováním inovačních podnětů, tedy flexibilitou. V zemědělství by pomohla i důsledná kontrola kvality potravin v obchodních řetězcích, zamezení importu nekvalitních výrobků atd.

3. Soutěž vnímám jako ocenění své práce i práce všech zaměstnanců podniku.

Panda bar

Zveme Vás do nekuřáckého baru
uprostřed Budišova s posezením u krbu
a příjemnou atmosférou.

Nabízíme: - nealkoholické míchané nápoje
- alkoholické míchané nápoje

pizza

- více než 40 druhů lihovin
- pivo-limo-víno
- pravá Italská káva
- velkoplošná projekce TV

Dobrou chuť Vám přeje Panda :)

+ 6 míst na baru
30 míst k sezení

Vchod na
zahrádce v
restauraci u Kazdů

Otevírací doba:
Červen - Srpen
Po-Ne: 16:00-22:00
Září - Květen
Pá-Ne: 18:00-22:00

Tel: 724922442

OBSAH

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	4
Usnesení č. 24 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 10. 6. 2014	4
Usnesení č. 25 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 13. 8. 2014	5
Činnost zastupitelstva 2000–2014	6
Ekonomika a právo	6
Výstavba a podklady pro výstavbu	7
Životní prostředí a zdravotnictví	8
Informatika	9
Kultura, školství a sport	9
Doprava a hospodářství	11
Činnost zastupitelů	12
INFORMACE Z MĚSTYSE	13
Příprava setkání	13
Aktivity K-centra ve vašem městysi	13
ZPRÁVY	14
Ostatky členů rodu zakladatelů Tasova důstojně uloženy	14
Chovatelé vystavovali v rámci 50. výročí od svého založení	14
Aleje 2014	17
Budišovský zámek potřeťtí jinak	21
Z HISTORIE	27
Richard Baratta-Dragono a velkostatek Budišov za jeho správy	27
Osud budišovského zámku po roce 1945	30
Vzpomínka na 15. březen 1939 dětskýma očima	36
Z historie budišovské školy XXII (ročník narození 1957)	38
1. třída, šk. rok 1963/64	38
8. třída 1970/71	39
Budišovské osobnosti	39
Mořic Schäfer	39
Drobnosti	43
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	48
Základní škola Budišov	48
Škola o prázdninách	48
Školní výlet 4. třídy	48
Království stromů	49
Dyslektická olympiáda	50
Mladý ochránce zákona	50
Letní výcvikový kurz žáků 8. třídy	51
Dětské odpoledne	52
Sportovní olympiáda pro MŠ a 1. stupeň ZŠ	52
Exkurze do VE Dalešice	52
Divadelní představení Drákula	52
OČMU	53
Atletická olympiáda pro 2. stupeň ZŠ	53
Pomoc ohroženým žákům	54

Fragmenty z 29. víkendu z 52	54
<i>Tajemství času</i>	55
Může za to školník Hadraba aneb S dětmi bývá občas i legrace	55
<i>Balada</i>	57
<i>Nezavršeno</i>	57
Deset malých traktůrků	58
O politických limitech obecních zastupitelstev v otázce hlubinného úložiště	58
Proč se to tak jmenuje? – 5	59
Z pravidel (nejen) geodézie	61
Z PŘÍRODY	62
...proč ubližujeme stromům?	62
Tibetský šerík	64
<i>Murphyho tiskový zákon</i>	66
SPORT	67
Vzkříšení Svobody	67
Návštěva atleta v rodišti	68
Tak to tedy byly „fofry“	69
Výsledky soutěže	71
Sportovní družba mezi Budišovy pokračuje	72
Pouťové fotbalové utkání se nevyvedlo	73
Rozlosování I A třídy, skupina B, ročníku 2014/2015 – podzim 2014	74
FC Budišov-Nárameč A	74
FC Budišov-Nárameč B	74
FC Budišov-Nárameč dorost	75
FC Budišov-Nárameč mladší přípravka 4+1	75
POČASÍ	75
Měsíční úhrn srážek	75
SPOLEČENSKÁ RUBRIKA	76
Ocenění ředitele	76